

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ
สถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

ณัชพิมพ์ สืบเสนาะ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

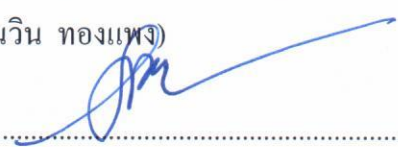
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2561

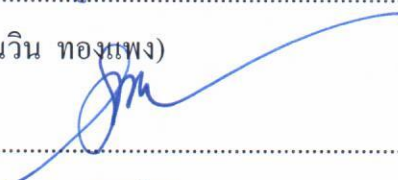
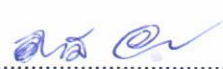
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ณิชพิมพ์ สืบเสนาะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สถาพร พฤษภูมิกุล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

.....กรรมการ
(ดร.สถาพร พฤษภูมิกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)
วันที่ 30 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.ชนวิน ทองแพง อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ ดร.สถาพร พุทธิพิศกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมงานนิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นารี กรรมการสอบงานนิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ทั้งท่านที่ได้ปรากฏนามในงานวิจัยและไม่ปรากฏในงานนิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำงานนิพนธ์ รวมทั้งคณะครูทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณบุพการี และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่บุพการีและบูรพาจารย์ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ความรักความเมตตาและประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยจนสามารถทำงานนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ณัชพิมพ์ สืบเสนาะ

58950084: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ/ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1

นักพิมพ์ สืบเสาะ: ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1
(THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ACADEMIC ADMINISTRATION AND THE
EFFECTIVENESS OF SCHOOLS IN AMPHOE MUANG UNDER THE RAYONG PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ธนวิน ทองแพง,
กศ.ด., สถาพร พงษ์พิบูลย์ ปร.ด. 142 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 257 คน ซึ่งสุ่มแบบ
แบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .35-.79 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .96
แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .34-.75 และมีค่า
ความเชื่อมั่น เท่ากับ .94 ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (SD) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation
coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กระบี่ของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ
สถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมและ
รายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

58950084: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: ACADEMIC ADMINISTRATION/ THE EFFECTIVENESS OF SCHOOLS/ RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

NATCHAPHIM SEUBSANA: THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ACADEMIC ADMINISTRATION AND THE EFFECTIVENESS OF SCHOOLS IN AMPHOE MUANG UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1. ADVISORY COMMITTEE: THANAWIN THONGPANG, Ed.D., SATAPORN PRUETTIKUL, Ph.D. 142 P. 2018.

The purpose of this study was to investigate the relationship between the academic administration and the effectiveness of schools in Amphoe Muang under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The sample included teachers in schools in Amphoe Muang under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1, in the academic year of 2017. The sample size was based on Krejcie and Morgan Sample Size Table (1970, pp. 607-608), derived by means of stratified random sampling, according to size of school, consisted of 257 teachers. The instrument used to collect the data was a questionnaires using a 5 level scale on the academic administration. Its item discrimination power was between .35 and .79 and its reliability was .96 and the questions on the effectiveness of schools had item discrimination power between .34 and .75 and its reliability was .94. The statistics used in the analysis were Means (\bar{X}), Standard Deviation (*SD*) and Pearson's product moment correlation coefficient.

The findings were as the followings:

1. The academic administration of school Administrators in Amphoe Muang schools under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1, both as a whole and in each aspect, were rated at a high level..
2. The effectiveness of the schools in Amphoe Muang under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1, both as a whole and in each aspect, were rated at a high level.
3. The relationship between the academic administration and the effectiveness of schools, as a whole, was found positively related at a very high level with the significance level of .01.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1	11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	14
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ	20
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา.....	52
ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิผลของสถานศึกษา.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
3 วิธีดำเนินการวิจัย	73
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	73
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล	77
การวิเคราะห์ข้อมูล	78
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุปผลการวิจัย	97
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะ	112
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	123
ภาคผนวก ก	124
ภาคผนวก ข	128
ภาคผนวก ค	137
ประวัติย่อของผู้วิจัย	142

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 74
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 81
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา..... 82
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้..... 83
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 84
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ส่วนการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 86
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 87
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้..... 88
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา..... 89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	90
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1	91
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	92
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน	93
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี	94
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	95
16	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1	96
17	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1	138
18	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1	139

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 1	140
20	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระของ เขต 1	141

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ก้าวสู่ความสำเร็จ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนช่วยวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตให้มีความมั่นคง เข้มแข็ง สามารถนำความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่ตนเองและประเทศชาติได้ต่อไป ดังนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในระดับสถานศึกษาที่จะบริหารและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา มี 9 หมวด 78 มาตรา กล่าวโดยรวมว่า ให้มีการปฏิรูปการศึกษาและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติโดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรและการจัดสาระการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพและการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการบริหารการศึกษา ในมาตรา 39 ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้กำหนดว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งในด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับครูและผู้เรียนมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการบริหารแล้ว จำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2553, หน้า 13)

การจัดการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับนั้น งานด้านวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรมและมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษา ความสำเร็จของสถานศึกษามักจะพิจารณาจากคุณภาพของ ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้การบริหารงานด้านวิชาการ จึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่

เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนในเชิงคุณภาพและปริมาณ ส่วนงานอื่น ๆ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุน เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ, 2550, หน้า 3-4) ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 3-4) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวิชาการไว้ว่า การงานวิชาการจะประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้ คือ การพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อเป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทันวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุดเป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม การนิเทศภายในเป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเสาหลักที่มีความสำคัญยิ่งต่อสถานศึกษา ต่อผู้ได้บังคับบัญชา และต่อผลงานอันเป็นส่วนรวม คุณภาพและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งมีผลสะท้อนต่อผลงานและวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นอันมาก (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, หน้า 8) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งงานวิชาการนับเป็นงานสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการบริหารการศึกษา ก็เพื่อตอบสนองความสำเร็จของผลงานทางวิชาการหรือการเรียนการสอน โดยจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการ จึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ, 2550, หน้า 1)

ประสิทธิผลของโรงเรียน คือ การที่องค์กรได้ดำเนินงานใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่องค์กรตั้งไว้จนทำให้เกิดความพอใจในการทำงานซึ่งเป็นการมองประสิทธิภาพทั้งระบบ (การดี อนันต์นารี, 2557, หน้า 204) ดังนั้น การบริหารทุก ๆ องค์กรจะเกิดประสิทธิผลได้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง แต่ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสำคัญที่สุดของประสิทธิผลทางการบริหารของผู้บริหาร 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การบริหาร ความสามารถในการบริหาร ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมการบริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียนและปัจจัยด้านสถานการณ์ของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน การสนับสนุนทางสังคมของครู และสถานะทางเศรษฐกิจทางสังคมภายนอกที่ทำให้ครูมีความพึงพอใจ

มีความสำเร็จในการผลิตนักเรียน และ โรงเรียนมีประสิทธิภาพ (Mott, 1985 cited in Hoy & Miskel, 1991, pp. 286-291, 380) และการที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะบริหารได้มีประสิทธิภาพหรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านชีวิตสังคมของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านนักเรียน

ดังนั้น การบริหารงานในสถานศึกษา นับได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลเพียงใด นั้นขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, หน้า 2) และการที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิผล หรือมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับที่กำหนดจุดมุ่งหมาย ร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีการวางแผน กำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน มีการติดตาม ตรวจสอบประเมินผล เพื่อปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานวิชาการ ให้ทันการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองความต้องการของชุมชน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ครอบคลุมอำเภอเมือง อำเภอบ้านฉาง อำเภอบ้านค่าย อำเภอนิคมน้ำพูน และอำเภอปลวกแดง มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 146 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 117 โรงเรียน โดยเฉพาะอำเภอเมืองได้จัดแบ่งการบริหาร โรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม 42 โรงเรียน สำหรับการบริหารด้านงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งอาจเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย ขาดความรู้ และทักษะในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพผู้เรียน ประจำปีการศึกษา 2557 ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) พบว่าสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 มีแนวโน้มในการพัฒนาอยู่ในระดับต่ำลง มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงแนวทางการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาปัจจุบันว่ามุ่งเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาที่พัฒนาถูกทิศทางหรือไม่ การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือว่าเป็นคุณภาพของผู้เรียนด้านหนึ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1, 2557)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของครูผู้สอน ในสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2560 ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาหรือไม่ ทั้งนี้ผลการวิจัยยังสามารถเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

คำถามการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อยู่ในระดับใด
3. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

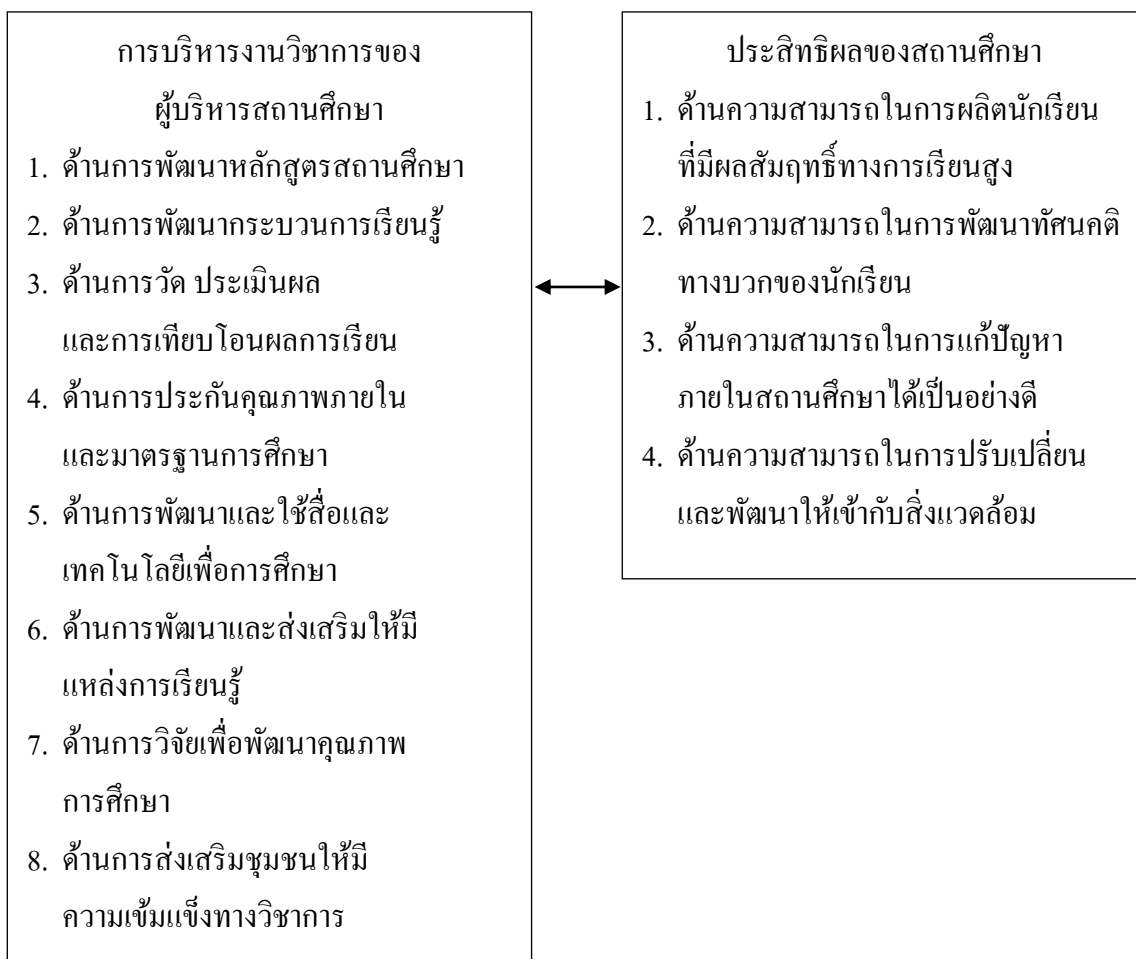
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ตามขอบข่ายของงานวิชาการในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยใช้แนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2547, หน้า 72) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 8 งาน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ส่วนประสิทธิผลทางการศึกษาได้อาศัยแนวคิดของ Mott (1972 citing in Hoy & Miskel, 1991, p. 398) ซึ่งกล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี 4) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ดังแสดงไว้ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการศึกษาและวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารในการนำไปประยุกต์ใช้บริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1

2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการนำไปใช้กำหนดนโยบาย การวางแผน ในการบริหาร และพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยศึกษาการบริหารงานวิชาการ 8 งาน ตามขอบข่ายของงานวิชาการในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยใช้แนวคิดของธีระ รุณเจริญ (2547, หน้า 72) ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ กับประสิทธิผลทางการศึกษาของ Mott (1972 cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 398) 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี 4) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2560 รวม 42 โรงเรียน จำนวน 781 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2560 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) จำนวน 257 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลของสถานศึกษา

3.1 การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

- 3.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3.1.3 ด้านการวัดประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- 3.1.4 ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 3.1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

- 3.1.6 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
- 3.1.7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3.1.8 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 3.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย
 - 3.2.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - 3.2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน
 - 3.2.3 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี
 - 3.2.4 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 บริหารงานภายในสถานศึกษา รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การเสริมสร้างองค์ความรู้ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น ส่งผลต่อผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แบ่งออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านหลักสูตร ได้แก่ การเอาใจใส่โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง สำรวจความต้องการของชุมชน ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้และมีการนิเทศติดตามผลการใช้อีกทั้งการจัดครูผู้สอนให้ตรงกับสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่รับผิดชอบไปยังฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการวิชาการเพื่อให้งานสำเร็จ โดยมีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรเพื่อให้งานบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการวัดประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา จัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละวิชาให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ทำการวัดและประเมินผลจากสภาพจริง และมีการจัดทำผลการเรียนที่สามารถเทียบตามเกณฑ์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

1.4 ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา และดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้

โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ โดยเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา

1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงผลที่นักเรียนพึงจะได้รับให้มากที่สุด และจัดให้มีการประเมินผลการใช้สื่อเพื่อการปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.6 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ง่าย อันได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมเสริมความรู้ แหล่งค้นคว้าข้อมูล Internet แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ท้องถิ่น การแสวงหาวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน และการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้ใช้แหล่งการเรียนรู้ นั้น ๆ ในการจัดการเรียนการสอน

1.7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอน และนำปัญหานั้นมาทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและพัฒนาประสิทธิภาพของนักเรียน โดยได้รับการติดตาม ประเมินผล ผลของการจัดทำวิจัยเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างแท้จริง

1.8 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การให้ความสำคัญด้านความรู้แก่ชุมชน โดยการส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างสถานศึกษาและชุมชน การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษา

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สามารถพัฒนาความคิดหรือทัศนคติของนักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาได้ สามารถพัฒนาหรือสถานศึกษาให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ โดยบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

2.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้แก่ ผลการสอบระดับชั้นเรียน ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) โดยนักเรียนมีความสามารถในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นได้ หรือการได้รับรางวัลในการประกวดแข่งขันทักษะทางวิชาการต่าง ๆ ซึ่งเป็นการการันตีในด้านคุณภาพผู้เรียนได้

2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน หมายถึง ความสามารถในการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนรักการเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม อยากปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน โดยครูไม่ต้องบังคับ รู้จักพัฒนาตนเอง สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเกิดความสามัคคีปรองดอง และได้รับการยอมรับจากครอบครัว ชุมชน

2.3 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี หมายถึง ความสามารถในการร่วมมือร่วมใจกันวางแผนในการแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา อันได้แก่ ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาด้านการเรียนการสอน ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียน หรือปัญหาเร่งด่วนต่าง ๆ ที่มีเข้ามาอยู่โดยตลอด

2.4 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวให้ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้แก่นโยบายการจัดการศึกษา หลักสูตร ความเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกองค์กร โดยมีการพัฒนาตนเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

6. สถานศึกษาในอำเภอเมือง หมายถึง โรงเรียนของรัฐบาลและเอกชนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การรายงานผลของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) โดยวัดจากความรู้ความสามารถของนักเรียนในสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 หมายถึง หน่วยงานของรัฐภายใต้การควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และสนับสนุนเด็กและเยาวชนได้ศึกษาต่อจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ประกอบด้วยสถานศึกษาในสังกัดที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านฉาง อำเภอนิคมพัฒนา อำเภอปลวกแดง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อสำคัญดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
3. ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
4. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
5. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 (2557) ตั้งอยู่ที่ 1/24 ถนนบางจาก ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย อำเภอเมืองระยอง อำเภอปลวกแดง อำเภอนิคมน้ำอ้น อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านฉาง มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 146 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 117 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน จำนวน 28 แห่ง ครู จำนวน 2,731 คน

การบริหารราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่

การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา
ขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

1. วิเคราะห์การตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงาน
ในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้ง
กำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
2. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา
3. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
4. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา
5. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม
สนับสนุนการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา
7. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและ
สถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา
9. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
10. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมภายในเขตพื้นที่การศึกษา

ขอบข่ายและหน้าที่

เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็ก
และเยาวชนทั่วไป เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กได้โอกาสและเด็กพิการตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา
ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึง มีคุณธรรม ดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พันธกิจ

เพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียนทุกคน ให้ได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีความรู้ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

ด้านโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ 1) ประชากรในวัยเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียม ทั่วถึง และได้รับโอกาสในการศึกษาประถมวัย 2 ปีก่อนเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ 2) ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาประถมวัยอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ตามลักษณะของผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเภท

ด้านคุณภาพการศึกษา ได้แก่ 1) ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาประถมวัย 2) ครูผู้สอนมีเพียงพอและสามารถจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับพื้นฐานและศักยภาพของผู้เรียน 3) สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในและผ่านการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ด้านประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 และสถานศึกษา ตลอดจนองค์กรคณะบุคคลตามกฎหมาย มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วน

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เด็กทุกคน

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มอัตราการเข้าเรียนในทุกระดับ ทั้งเด็กทั่วไป ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ลดอัตราการออกกลางคันและพัฒนารูปแบบการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เยาวชนที่อยู่ในกระบวนการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาของชาติ พัฒนาผู้เรียน สมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัยอย่างเต็มตามศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 เร่งรัดพัฒนาความพร้อมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาในสังกัดเพื่อการเรียนรู้และบริหารจัดการ

กลยุทธ์ที่ 5 สร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหาร และการจัดการศึกษา เพื่อรองรับการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักธรรมาภิบาล ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ได้จัดทำโครงการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและ เจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาคือให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถใช้ชีวิตร่วมอยู่ร่วม ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของชาติในอนาคตต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการในการจัดการศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2553, หน้า 28)

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

เกลิณี ชิวปรีชา (2540, หน้า 80) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ คติ คุณสมบัติ และทักษะ ความสามารถ ตามที่ได้กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการศึกษาแห่งชาติและสอดคล้องกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย

สมศรี มธุรสสุวรรณ (2541, หน้า 14) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาขึ้นในตัวเด็กตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งในการบริหาร โรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารงานวิชาการ

เรณู ครุฑไทย (2542, หน้า 9) กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 3) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานหรือดำเนินงานทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีหน้าที่ และภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษา มีหน้าที่พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไปหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต (Academic affairs dynamic) อยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไปหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต (Academic affairs dynamic) อยู่ตลอดเวลาส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

สายหยุด ประภิกะ (2552, หน้า 30-31) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารการศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการ หรือกิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผล ให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โรงเรียนมีหน้าที่และภารกิจหลักในการจัดการศึกษา มีหน้าที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ นำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน เป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา เพราะ จุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ที่งาน ด้านวิชาการ เพื่อเป็นการสร้างเสริมนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวไว้ ดังนี้

ชาลินี ฉายรัตน์ (2550, หน้า 18) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจัดเป็นงานหลักหรือ ภารกิจหลักของสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียน ตลอดจนการวัดและประเมินผล รวมการวัดปัจจัย เกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 4) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของ โรงเรียนความสำเร็จของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน การบริหารด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้ หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

จันทร์ธานี สงวนนาม (2553, หน้า 148) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหาร

จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารด้านอื่น ๆ นั้นเป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้ งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 1) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของ การบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร สถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ก้อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 4-5) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในยุคปฏิรูป การศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะมีโอกาสตัดสินใจมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษา ที่ให้สถานศึกษาและสำนักงานฯ เขตพื้นที่ การศึกษา รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการโดยตรง เป็นเรื่องที่สถานศึกษาสำนักงานฯ เขตพื้นที่ การศึกษาจะต้องปรับตัวอย่างมาก ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้ เข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับ การบริหารวิชาการ โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ มากยิ่งขึ้น และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหาร จะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการทั้งด้านหลักสูตรการสอน ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายต้องรู้และเข้าใจกรอบแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี จนสามารถนำไปดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง และในขณะเดียวกันก็ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีคุณภาพ ด้วยการจัดการกระบวนการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาสื่อและ เทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่เพียงพอ

Miller (1956, p. 175) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจ ของสถานศึกษาและที่สำคัญมากที่สุด ได้แก่ การจัด โปรแกรมการสอนและการปฏิบัติตาม โปรแกรมรวมทั้งการวัดผล เพื่อที่จะได้ติดตามการเรียนการสอนของครูและนักเรียน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งการจัดบริการในการสอน เพื่อในการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้นจึงนับว่าเป็นหน้าที่ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะละเลยเสียมิได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ที่จะทำให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับด้าน

การบริหารหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลและด้านการประกันคุณภาพภายใน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญของสถานศึกษามีนักการศึกษากล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2550, หน้า 256) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของสถานศึกษาซึ่งการบริหารงานวิชาการจะต้องสอดคล้องกับการบริหารการศึกษา เมื่อการศึกษาไทยมีการปฏิรูปเกิดขึ้นการปฏิบัติงานด้านวิชาการจึงต้องปฏิรูปตามไปด้วย เพื่อพัฒนาการศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ ในสภาวะปัจจุบันจึงมีหลักการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาไทยดังนี้

1. จัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งการสร้างหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร
2. จัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. การเรียนการสอนยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษา
4. การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ดำเนินการหลากหลายรูปแบบวิธีการ
5. การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานประกอบ
การเรียนการสอน
6. ส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเชิงวิชาการให้แก่ครู
คณาจารย์ตามความเหมาะสม
7. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ได้ศึกษาค้นคว้า
และวิจัยเพื่อพัฒนางานวิชาการ
8. กำหนดให้มีมาตรฐานทางด้านวิชาการในแต่ละรายวิชาเรียน ทุกระดับการศึกษา
9. จัดให้มีการประเมินผลผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย โดยพิจารณาจากพัฒนาการ
ของผู้เรียน
10. ให้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้เข้าใจในจุดมุ่งหมายของการศึกษา
วัตถุประสงค์การเรียนรู้นิรรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบหรือที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
11. จัดให้มีกิจกรรมการศึกษารเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย รวมถึงกิจกรรม
การทัศนศึกษา
12. จัดให้มีการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมกับบุคคล ครอบครั้ว ชุมชนองค์กร
ชุมชนและองค์กรอื่น

13. จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้ผู้เรียนได้เจริญวัยที่เหมาะสมกับระดับอายุและ
ชั้นเรียนมิให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน

ชุมศักดิ์ อินทร์รัชย์ (2551, หน้า 22) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่
ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิต และกระบวนการเป็น
ปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการพัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากล
มากขึ้น

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุง พัฒนาคุณภาพงานวิชาการ
จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคนในหน่วยงานร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล
อาจดำเนินการในรูปคณะกรรมการวิชาการ เพื่อให้ผลงานบรรลุตามเป้าหมายและมีคุณภาพมากขึ้น

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้
เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไข
ได้เน้นกระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์ และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์
มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outputs) ตามวัตถุประสงค์
ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถมีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้ง
คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง ใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลัง
หรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น
การลงทุนทางวิชาการ จึงต้องคำนึงถึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของ
วิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล
หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ
ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

ทัศนีย์ วงศ์ยืน (2546, หน้า 33) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. สถานศึกษาต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนา
หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และการจัดประเมินผล
การเรียนการสอน

2. สถานศึกษาต้องมีกลไกควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาทางวิชาการจะได้มีทิศทางที่ชัดเจน และไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก

3. สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. สถานศึกษาต้องมีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน มีการกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของผู้ปฏิบัติงาน

5. สถานศึกษาต้องมีการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานทางวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการและนำผลที่ได้มาปรับปรุงวางแผนงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายการประสานงานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน

7. สถานศึกษาต้องสามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีอิสระ คล่องตัว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับนโยบายหลัก มุ่งร่วมกันทำงานเป็นทีม มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปยังผู้ปฏิบัติ ส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเอง ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ มีการติดตามประเมินผลเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญและจะเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษา ดังนั้นจึงประกอบด้วยกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายของงานบริหารวิชาการดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 127) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการว่า ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการจะมีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยทั่วไปสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในแต่ละระดับนั้นมีหลักสูตรที่ใช้ร่วมกันและเป็นหลักสูตรที่จัดโดยส่วนกลาง ดังนั้นขอบข่ายของงานวิชาการ

กล่าวถึงการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการ การสอนและวัดประเมินผลรวมทั้งการติดตามผล ขอบข่ายของวิชาการจะประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
 - 1.1 แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
 - 1.2 โครงการสอน
 - 1.3 ประมวลการสอน
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
 - 2.1 การจัดตารางสอน
 - 2.2 การจัดชั้นเรียน
 - 2.3 การจัดครูเข้าสอน
 - 2.4 การจัดแบบเรียน
 - 2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน
 - 2.6 การจัดการฝึกงาน
3. การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน
 - 3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน
 - 3.2 การจัดห้องสมุด
 - 3.3 การนิเทศการสอน
4. การวัดผลและประเมินผล

กมล ภูประเสริฐ (2544) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 9 ประการ ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผล
4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ในสังกัดไว้ 12 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2547, หน้า 72) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 8 งาน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า งานบริหารวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมกว้างขวางทั้งด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการส่งเสริม สนับสนุน ประสานความร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายของงานวิชาการ โดยยึดกรอบความคิดภายใต้ ขอบข่ายและภารกิจบริหารราชการตามแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2547, หน้า 72) เพราะเป็นด้าน ที่ปัญหาในโรงเรียนมากที่สุด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัด ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการศึกษา 4) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ 7) ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ซึ่งรายละเอียด แต่ละด้านมีดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ระบบการศึกษาของสังคมใดก็ตามจะเจริญก้าวหน้าต้องอาศัยหลักสูตรเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการดำเนินงาน เพราะหลักสูตรรวมกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายเข้าไว้ด้วยกันทั้งหมด เพื่อเป็นรากฐานของกระบวนการเรียนการสอน ฉะนั้นผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องหลักสูตรเป็นอย่างดีเพื่อการดำเนินกิจกรรม การเรียน ซึ่งมีนักวิชาการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระแกนกลาง กระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสถานภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตร สถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหา สาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้ เหมาะสม
5. นิเทศการใช้หลักสูตร
6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 25) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่โดยที่ไม่เคยมีหลักสูตรมาก่อนและการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายที่วางไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 9) กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และกรอบสาระการเรียนรู้ที่พัฒนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. ศึกษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและภูมิภาค ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
3. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา
4. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 หรือมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ และกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติงานตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. ขอความเห็นชอบใช้หลักสูตรสถานศึกษาจากคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน
7. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
 - 7.1 การจัดสาระการเรียนรู้
 - 7.2 การกำหนดค่าน้ำหนักและเวลาเรียนช่วงชั้นที่ 1-3
 - 7.3 การกำหนดรหัสวิชา
 - 7.4 การกำหนดระดับผลการเรียน
8. การบูรณาการภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้/ การบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้/ การบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีของผู้เรียน
9. ประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 53) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู อาจารย์ได้ร่วมมือกันเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนให้เหมาะสม แก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตเพื่อให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เกิดความเชื่อมั่น ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

ชฎาภรณ์ สนิมคล้า (2553, หน้า 27) กล่าวว่า หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้เกิดพัฒนาการทุก ๆ ด้าน โดยมีจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นหลักสูตรและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ต่อไป

สมใจ ไชยโกฏ (2553, หน้า 22) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีข้อกำหนดให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างมีความสุข โดยการจัดทำหลักสูตรนั้น จะต้องให้สอดคล้องและเป็นไปตามขอบข่ายต่าง ๆ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วจัดทำสาระหรือรายละเอียดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น รวมทั้งความถนัด ความสนใจและความสามารถของนักเรียน

ภารดี อนันต์นาวิ (2557, หน้า 282) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม
5. นิเทศการใช้หลักสูตร

6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

7. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

ทาบ (Taba, 1962, p. 9) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะที่มุ่งหมายไว้
 ครอบวิท (Robbit, 1974, p. 4) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่ครูผู้สอนให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำรงชีวิต เพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในอนาคต

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีข้อกำหนดให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุด โดยมีจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

บริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนเพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน โดยตรง ซึ่งจะหาแนวทางหรือวิธีการที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีเจตคติ ทักษะ ตลอดจนค่านิยมและการเป็นพลเมืองดี

ภารกิจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 34-35) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้ โดยการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 10-11) กล่าวถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระและหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดย

1.1 วิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาสาระ

1.2 มาตรฐานการเรียนรู้

1.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู

2. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษและผู้ที่มีความบกพร่องหรือด้อยโอกาส โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง สร้างสถานการณ์ตัวอย่าง

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน

4. ปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงปรารถนา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม

5. จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

6. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสานความร่วมมือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเป็นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา

8. ส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (การวิจัยในชั้นเรียน)

9. ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย และต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

10. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

10.1 จัดกิจกรรมแนะแนว โดย

10.1.1 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

10.1.2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบันทึก และจัดทำสื่อ

10.1.3 ให้คำปรึกษาการแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาตนเอง

10.1.4 ให้คำปรึกษาการศึกษาต่อและแนะนำอาชีพ

10.2 จัดกิจกรรมนักเรียน โดย

10.2.1 สนับสนุนกิจกรรมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น โครงการงาน

10.2.2 ส่งเสริมความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เช่น ชมรมทางวิชาการ

10.2.3 ส่งเสริมการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด

10.2.4 ส่งเสริมการฝึกทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

10.2.5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดหาวัสดุอุปกรณ์

10.2.6 จัดทำแผนการจัดการกิจกรรม แบบบันทึก รายงานผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 15-16) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้นจะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียน ไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจแนวคิด การจัดการเรียนรู้และผลที่เกิดกับผู้เรียน แล้วนำมาจัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาของผู้เรียน ตามหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว ได้แก่

1. กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ
2. กระบวนการสร้างความรู้
3. กระบวนการคิด
4. กระบวนการทางสังคม
5. กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา
6. กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
7. กระบวนการปฏิบัติ
8. กระบวนการจัดการ
9. กระบวนการวิจัย

10. กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

11. กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย ฯลฯ

ภารดี อนันต์นาวิ (2557, หน้า 282) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้ โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร อีกทั้งต้องให้ความสำคัญกับการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากที่สุด

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนและเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินการตามแนวทางของหลักสูตร ผลจากการวัดผลจะเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ครูผู้สอนได้นำไปพิจารณาหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องและจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีนักการศึกษาให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 173) ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผล ไว้ดังนี้ การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวัด มาทำการพิจารณา ตัดสินเป็นระบบอย่างครอบคลุมเพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม การวัด หมายถึง การค้นหาคุณลักษณะ ของบุคคลหรือสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้มา ซึ่งผลตามหน่วยวัดของเครื่องมืออื่น ๆ ที่เรียกว่าข้อมูล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 66) ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผล ดังนี้ การวัด (Measurement) หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือ บุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะที่มีความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งทีวัดนั้น ๆ การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริงและ การกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับ การวัดเพียงครั้งเดียว

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, หน้า 4) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้อง ได้รับการพัฒนาและประเมินตามชีวิต เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบความสามารถของ ผู้เรียน เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร สถานศึกษาจึงต้องจัดให้มีการวัดผลประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จ ทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล การเรียน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 30-34)

1. การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

1.1 การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียน แต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละ ภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

1.1.1 ระดับประถมศึกษา

1.1.1.1 ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

1.1.1.2 ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด

1.1.1.3 ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

1.1.1.4 ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์

ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1.2 ระดับมัธยมศึกษา

1.1.2.1 ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ

1.1.2.2 ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด

1.1.2.3 ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

1.1.2.4 ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนดในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

ระดับมัธยมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา ให้ใช้ตัวเลข แสดงระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับ

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วม กิจกรรมเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

1.3 การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน ที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์กลางสำหรับการจบการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1 เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

2.1.1 ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/ กิจกรรมเพิ่มเติมตาม โครงสร้าง เวลาเรียน ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

2.1.2 ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ สถานศึกษากำหนด

2.1.3 ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.1.4 ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.1.5 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2.1 ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่เกิน 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชา พื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.2 ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็น รายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต

2.2.3 ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.4 ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2.5 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์

2.2.6 การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.3.1 ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 81 หน่วยกิต โดยเป็น รายวิชาพื้นฐาน 39 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3.2 ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็น รายวิชาพื้นฐาน 39 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต

2.3.3 ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3.4 ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3.5 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

สำหรับการจบการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทางการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัย ให้คณะกรรมการของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 18-21) กล่าวถึง การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล
 - 1.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
 - 1.2 พิจารณายกร่างระเบียบประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
 - 1.3 ประชาพิจารณ์โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
 - 1.4 เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ
 - 1.5 ประกาศใช้ระเบียบ
 - 1.6 ปรับปรุง พัฒนา แก้ไขให้เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
2. การจัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 2.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
 - 2.1.1 ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินและตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยประเมินตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี)
 - 2.1.2 ดำเนินการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงพื้นฐานของผู้เรียน
 - 2.1.3 ประเมินผลระหว่างเรียน หลังการเรียน และปลายปีเพื่อนำผลไปตัดสินการผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและตัดสินผลการเรียนรายวิชา
 - 2.1.4 เลือกรูปแบบการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลายเน้น การประเมินสภาพจริง ครอบคลุมสาระและเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
 - 2.1.5 ช่อมเสริม ปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และส่งเสริมผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้พัฒนาการประเมินให้พัฒนาสูงสุดเต็มความสามารถ
 - 2.1.6 การตัดสินการผ่านรายวิชาตามเกณฑ์การผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) ที่กำหนด และประเมินให้ระดับผลการเรียนจากคะแนนการประเมินการผ่านผลการเรียนที่คาดหวังทุกข้อพร้อมกัน
 - 2.1.7 จัดการเรียนซ่อมเสริม และเรียนซ้ำรายวิชาที่ไม่ผ่านการตัดสิน ผลการเรียน และให้ประชุมพิจารณาให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนทุกรายวิชามีระดับการเรียนเฉลี่ย ไม่ถึง “1” ให้เรียนซ้ำชั้น
 - 2.1.8 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินผลการเรียน

2.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2.1 ครูผู้ควบคุมกิจกรรมเป็นผู้ประเมินและตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายกิจกรรม

2.2.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 2 ด้าน คือ การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยพิจารณาจากจำนวนเวลาเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

2.2.3 ตัดสินผลการปฏิบัติกิจกรรมเป็น 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่านโดยผู้ได้รับการตัดสินให้ผ่านจะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 2 ด้าน

2.2.4 ประเมินและตัดสินกิจกรรมการผ่านช่วงชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด (ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน)

2.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.3.2 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

2.3.3 กำหนดแนวการดำเนินการเป็นรายคุณธรรม โดยประเมินทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.3.4 ดำเนินการประเมินและสรุปผลเป็นรายปี

2.3.5 การประเมินให้ผู้เรียนทราบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

2.3.6 ประเมินผ่านช่วงชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.4 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

2.4.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และวิชาการกำหนดมาตรฐานเกณฑ์แนวทางการประเมินและการส่งเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผลช่วงชั้น

2.4.2 ประกาศแนวทางและวิธีการประเมิน

2.4.3 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน

2.4.4 ดำเนินการประเมินปลายปีและประเมินผ่านช่วงชั้น

2.4.5 ผู้บริหารอนุมัติผลการประเมิน

2.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

2.5.1 เตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะรับการประเมิน

2.5.2 เตรียมตัวบุคลากร สถานที่และอำนวยความสะดวกในการรับการประเมิน

2.5.3 สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และความสำคัญแก่ครูและผู้เรียน

2.5.4 นำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล

3.1 เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ

3.2 จัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) สารการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้และสภาพผู้เรียน

3.3 นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือ และใช้เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผล

3.4 พัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

4. งานทะเบียน

4.1 ดำเนินการลงทะเบียน กรอกข้อมูลประวัติของนักเรียนในทะเบียนตามระเบียบ

4.2 ออกเลขประจำตัวให้กับนักเรียนใหม่ทุกคน

4.3 รับมอบตัวนักเรียนและดำเนินงานเรื่องการย้ายเข้าและย้ายออกของนักเรียนในช่วงระหว่างปีการศึกษา

4.4 ดำเนินการรายชื่อนักเรียนทุกระดับชั้น และจัดทำรายชื่อให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

4.5 การจัดทำรายงานข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน

4.6 ประสานงานกับกลุ่มที่ดูแลนักเรียนเพื่อแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายชื่อ/ จำนวน

นักเรียน

4.7 ดำเนินการด้านการย้าย ลาออก การเปลี่ยนแปลงทะเบียนนักเรียน

4.8 งานเกี่ยวกับการจัดทำ ขออนุมัติและรายงานผลการเรียนของนักเรียน

4.9 งานเกี่ยวข้องกับจัดทำ และบริการเอกสาร หลักฐานทางการเรียนของนักเรียน เช่น รบ. ต่าง ๆ หลักฐานผลการเรียน ประกาศนียบัตร รวมทั้งหนังสือรับรองผลการเรียนทุกประเภท

4.10 ตรวจสอบความผูกพันของนักเรียนต่อฝ่ายหมวดงานอื่น ๆ ก่อนออกหลักฐานทางการเรียนให้

4.11 งานเก็บรักษาและรวบรวมสถิติข้อมูลผลการเรียนของนักเรียน รวมทั้งเผยแพร่และรายงานผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.12 เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับ โปรแกรมการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน

OBEC

4.13 งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5. การเทียบโอนผลการเรียน

5.1 ประสานการจัดการวัดผลประเมินผลระดับสถานศึกษา

5.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำมาตรฐาน กรอบและเกณฑ์การประเมิน เพื่อการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู

5.1.2 จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล สร้างเครื่องมือแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการดำเนินการเทียบโอน

5.1.3 จัดและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน

5.1.4 ประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียน

5.2 เทียบโอนผลการเรียนจากการย้ายที่เรียนจากสถานประกอบการ จากพื้นฐานการประกอบอาชีพ

5.2.1 พิจารณาหลักฐานการศึกษาแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียน

5.2.2 พิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง โดยการทดสอบ

5.2.3 จัดทำทะเบียนขอเทียบโอน ระเบียบผลการเรียนและออกหลักฐานการเรียน/การเทียบโอน

6. การตัดสินและอนุมัติผลการเรียนผ่านช่วงชั้น

6.1 นายทะเบียนของสถานศึกษาตรวจสอบข้อมูลผลการเรียน ของผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การจบช่วงชั้นของสถานศึกษา

6.2 จัดทำบัญชีรายชื่อผู้เรียนที่จบช่วงชั้น พร้อมตรวจทานความถูกต้องไม่ให้มีข้อผิดพลาดใด ๆ ทั้งสิ้น

6.3 เสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เพื่อให้เห็นชอบ

6.4 ผู้บริหารสถานศึกษาออกคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดทำเอกสารรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3) ประกอบด้วย ผู้เขียน ผู้ทาน ผู้ตรวจ และมีนายทะเบียนเป็นหัวหน้า

6.5 ผู้บริหารอนุมัติผลการเรียน โดยลงนามในเอกสารรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

6.6 จัดส่งเอกสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. การออกหลักฐานแสดงผลการจบการศึกษา

7.1 การจัดทำเอกสารประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.1.1 ระเบียบแสดงผลการเรียน (ปพ.1)

7.1.2 หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ปพ.2)

7.1.3 แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3)

7.1.4 แบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ปพ.4)

7.1.5 เอกสารบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5)

7.1.6 เอกสารรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล (ปพ.6)

7.1.7 ใบรับรองผลการศึกษา (ปพ.7)

7.1.8 เอกสารระเบียบยสะสม (ปพ.8)

7.1.9 สมุดบันทึกผลการเรียนรู้ (ปพ.9)

ภารดี อนันต์นารี (2557, หน้า 263) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน
4. จัดให้การเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานศึกษาประกอบการและอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาและตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้ โดยการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ตามแนวทางของหลักสูตร

4. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติฉบับแรกโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้บังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากก่อนหน้านี้มีเพียงโครงการศึกษาและแผนการศึกษาเท่านั้น โดยไม่มีสภาพบังคับ แต่เมื่อมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติขึ้นมาใช้ และมีสภาพบังคับ พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ได้บัญญัติเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพไว้ดังนี้ (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 250-251)

1. ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก สำหรับระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

3. ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาโดยมีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล การจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ ซึ่งจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่ประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

4. ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากรคณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

5. ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาได้ไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

เจ็มทอง ศิริแสงเลิศ (2540, หน้า 33) มีแนวคิดว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพของการบริหาร โรงเรียน ว่าได้มีการวางแผนการทำงานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลผลิตของโรงเรียนมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานทางการศึกษาและตรงกับความต้องการของผู้รับบริการได้ตลอดเวลา

สงบ ลักษณะ (2542, หน้า 2) ให้ความเห็นว่า การประกันคุณภาพทางการศึกษา เป็นกระบวนการวางแผนและกระบวนการจัดการของผู้ที่รับผิดชอบจัดการศึกษา ที่จะรับประกัน

ให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงกับความมุ่งหมายของสังคม

อุทุมพร จามรมาน (2543, หน้า 21) มีความเห็นว่า การประกันคุณภาพทางการศึกษา เป็นการให้ความมั่นใจแก่ประชาชนทุกคนว่า ทำงานเต็มที่ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด

ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 230) ให้ความเห็นว่า การประกันคุณภาพเป็น กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพของการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับสังคมว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การศึกษาทุกประการ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรม หรือการปฏิบัติการ ในภารกิจหลักอย่างมีระบบตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานของปัจจัยนำเข้าระบบ และกระบวนการผลิต ผลผลิต และผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาประกอบด้วย การประกันคุณภาพ ภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้สัทยภาพที่มีอยู่มนตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักฟังตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข

ถึงแม้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย มาโดยตลอด แต่จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาของกรมวิชาการ ปี พ.ศ. 2540 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 50 เช่นคะแนนเฉลี่ย ในวิชาคณิตศาสตร์และฟิสิกส์ของนักเรียนชั้น ม.6 มีค่าไม่ถึงร้อยละ 30 แสดงว่านักเรียนทำข้อสอบ ได้ไม่ถึง 1 ใน 3 ของข้อสอบทั้งหมด นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการแล้ว จริยธรรม คุณธรรม และความปลอดภัยของร่างกายและจิตใจของเด็กไทยก็อยู่ในสภาวะเสี่ยงเช่นเดียวกันดังตัวอย่างของ ปัญหายาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในสถานศึกษาขณะนี้ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นั้น จากการศึกษาของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เกี่ยวกับการทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ของสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผล ทางการศึกษา พบว่าเด็กไทยทำคะแนน ได้ดีสำหรับข้อสอบวิชาแบบเลือกตอบที่ใช้ทักษะพื้นฐาน (เช่น การบวก ลบ คูณ หาร) หรือข้อสอบที่ใช้ความจำแต่ไม่สามารถทำข้อสอบที่เป็น โจทย์ปัญหา

ที่ต้องคิดวิเคราะห์ หรือต้องเขียนคำตอบอธิบายยาวๆ แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการคิดวิเคราะห์ และการเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นคำพูดของเด็กไทย ในขณะที่ความสามารถดังกล่าวเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 1)

จากที่กล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการศึกษาว่าจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ จริยธรรม คุณธรรม

ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน

มีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544, หน้า 104) ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยมีบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานในสังกัดมีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 11) ได้กำหนดหลักการในการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาไม่ใช่จับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหาย โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนจากการดำเนินงานตามปกติโดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบมีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

ยุทธศาสตร์ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดังกล่าว เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ถึงแม้ว่าการประกัน

คุณภาพภายในจะเป็นสิ่งที่อยู่ในกระบวนการบริหารการทำงานตามปกติ แต่ในสภาพปัจจุบันยังมีสถานศึกษาเป็นจำนวนมากที่ยังทำไม่ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 53) จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยจะต้องมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จดังต่อไปนี้ (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2550, หน้า 210-212)

1. ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแกนหลักในการบริหารและดำเนินการร่วมกับแกนนำอื่น ๆ เพื่อช่วยผลักดันส่งเสริม สนับสนุนและประสานให้บุคลากรภายในสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายนอก ร่วมกันทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้ผสมผสานกับการวางแผนการดำเนินงานและการปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้เป็นระบบครบวงจร รวมทั้งการกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

ภาวะผู้นำและการตระหนักของผู้บริหาร เป็นองค์ประกอบและเงื่อนไขสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ไม่ว่าจะใช้ระบบประกันคุณภาพภายในแบบใดก็ตาม ถ้าจะทำให้สำเร็จผู้บริหารจะต้องเห็นความสำคัญ เข้ามาบริหารจัดการและมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น คอยติดตาม กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่อง

2. ยุทธศาสตร์การทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะ และมีใช่เป็นการดำเนินการแบบต่างคนต่างทำ แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านบริหาร กิจการนักเรียน ให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ โดยจะต้องร่วมกันกำหนด การทำงานออกแบบการประเมินตนเอง และช่วยกันทำ พัฒนาปรับปรุง ปรัชญาหรือและพึงพาอาศัยกันและกัน การทำงานเป็นทีมจะทำให้บุคลากรรู้สึกอบอุ่นสบายใจ เพราะมีเพื่อนร่วมทาง ถ้าสถานศึกษามีการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็งก็จะทำให้การประกันคุณภาพภายในมีความต่อเนื่องและยั่งยืน ถึงแม้จะเปลี่ยนผู้บริหารหรือบุคลากรบางคนก็ยังดำเนินการต่อไปได้เพราะทีมงานยังอยู่

3. ยุทธศาสตร์สร้างตระหนักรู้และความรู้ความเข้าใจ

การที่สถานศึกษาจะมีการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็งได้นั้น ทุกคนในทีมจะต้องมีความตระหนักรู้ มองเห็นความสำคัญของการประเมินตนเองว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน คุณภาพของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต่ออนาคตของสถานศึกษาและประเทศชาติ รวมทั้งจะมีความรู้ความเข้าใจว่าการประเมินตนเองก็คืองานในหน้าที่นั่นเอง

ไม่ใช่งานที่เป็นภาระเพิ่มเติม นอกจากนั้นจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้วย จึงจำเป็นต้องสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา โดยการจัดประชุมชี้แจง ฝึกอบรม การเรียนรู้จากเอกสารคู่มือต่าง ๆ โดยผู้บริหารก็ต้องแสดงความตระหนักให้กับผู้อื่นเห็นเป็นแบบอย่างและเข้ามามีส่วนร่วม

4. ยุทธศาสตร์การกำหนดผู้รับผิดชอบ

ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาร่วมกันทำงานเป็นทีม จำเป็นจะต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสานและกำกับ ติดตาม ดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความมั่นใจในการดำเนินงานเพื่อเป็นตัวกลางในการประสาน กำกับดูแลให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและดำเนินการให้เชื่อมโยงกัน โดยคณะกรรมการดังกล่าวอาจใช้กรรมการที่สถานศึกษามีอยู่แล้ว หรือในกรณีที่ไม่มีกรรมการใด ๆ เลย ก็อาจตั้งขึ้นมาใหม่โดยพิจารณาตามโครงสร้างการบริหาร เพื่อรับผิดชอบการประกันคุณภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ เช่น ฝ่ายวิชาการรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพครู กระบวนการเรียนการสอน และผู้เรียน ฝ่ายบริหารรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของบุคลากร ในขณะที่เดียวกันก็มีคณะกรรมการดำเนินงานในภาพรวม ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและผู้แทนของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ

5. ยุทธศาสตร์การวางแผนและกำกับดูแล

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน จำเป็นต้องมีการวางแผนและกำกับดูแลที่ระบบ เพื่อให้การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนการกำกับดูแลและจัดให้มีการประชุมตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรายงานความก้าวหน้าของงานที่ทำไปแล้ว และช่วยกันพัฒนางานที่ทำต่อไป

6. ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นอกจากทำงานเป็นทีมระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาเองแล้ว ควรจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานในเขตพื้นที่ และหน่วยงานที่กำกับดูแล ในส่วนกลาง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง และเป็นการระดมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อช่วยกันพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สื่อการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามกระบวนการต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการ (จันทรานี สงวนนาม, 2553, หน้า 103)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 32) กล่าวถึง การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และการประเมิน คุณภาพสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับเด็กปกติและเด็กพิการเรียนร่วม
2. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ
3. เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการ จากคณะกรรมการ ของสถานศึกษา คณะกรรมการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหรือกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยดำเนินการ คัดเลือกในรูปของคณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ
4. ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อฯ เพื่อเลือกใช้ ประกอบการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
5. มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา
6. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ กับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ
7. ประเมินผลการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อย่างต่อเนื่อง
8. เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครู สถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, หน้า 38-40) กล่าวถึง ความสำคัญของ สื่อการเรียนรู้ว่า สื่อมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ให้ผู้เรียน ปัจจุบันสื่อการเรียนรู้มีอิทธิพลสูง ต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. ความรู้ สื่อการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่ได้เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ และสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี
2. ทักษะ สื่อการเรียนรู้ช่วยเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน

3. คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเอง มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดียิ่ง

จำแนกประเภทของสื่อการเรียนรู้ จำแนกตามลักษณะได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น นิตยสาร วารสาร ตำรา หนังสือเรียน แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพพลิก เป็นต้น

2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงการใช้อินเทอร์เน็ต การศึกษา ผ่านดาวเทียม เป็นต้น

3. สื่ออื่น ๆ เช่น สื่อบุคคล รวมถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สื่อกิจกรรม กระบวนการ สื่อวัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์

การใช้สื่อการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดประสิทธิผล ต่อผู้เรียน โดยครูผู้สอนจะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมตัวครูผู้สอนให้มีความพร้อมในการใช้สื่อการเรียนรู้

2. เตรียมจัดสภาพแวดล้อม การใช้สื่อการเรียนรู้บางประเภท ต้องจัดให้อยู่ในสภาพ ที่เหมาะสมกับสถานที่หรือห้องเรียนนั้น ๆ

3. เตรียมความพร้อมของผู้เรียน ครูผู้สอนควรชี้แจงให้ผู้เรียนรู้เป้าหมายของการเรียนรู้ โดยใช้สื่ออื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้จากการเรียนรู้ จากสื่ออื่น หรือในกรณีที่ผู้เรียนต้องใช้สื่อด้วยตนเอง ครูผู้สอนต้องแนะนำวิธีการใช้สื่ออื่นด้วย ที่สำคัญจะต้องบอกให้ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมอะไรบ้าง เพื่อจะได้เตรียมตัวได้ถูกต้อง

4. ดำเนินการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอน ต้องพิจารณาว่าผู้เรียนมีปฏิริยาอย่างไร มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนหรือไม่ เพราะปฏิริยาของผู้เรียน เป็นตัวชี้วัดได้ว่าสื่อมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและกิจกรรมเพียงใด นอกจากนี้ ควรมีการใช้เครื่องมือหรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะตรวจสอบว่าสื่อการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ หรือไม่เพียงใด

5. ประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นการนำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ให้เกิด ความชัดเจนว่า มีอุปสรรคในการใช้สื่ออย่างไร มีความเหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียนระดับใด การประเมินจะช่วยให้ตัดสินใจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป หรือปรับปรุงเพื่อพัฒนาเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ภารดี อนันต์นาวิ (2557, หน้า 283) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน
3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ
4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและ การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่น
5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ความสำคัญของการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการกระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ

6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่นหรือแม้แต่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่น เป็นการสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวไว้ ดังนี้

ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 47) ได้สรุปว่า การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการและสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นไปที่การจัดให้ผู้เรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องมีการประสานสัมพันธ์ และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาให้มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนรู้พร้อมทั้งประสาน จัดการเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้กับหน่วยงาน องค์กรอื่น ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ

เกสร ใจชื่น (2551, หน้า 38) ได้สรุปว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง การจัดเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกันและการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

พัชรพงษ์ สุขแสง (2551, หน้า 25) ได้สรุปแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้ ดังต่อไปนี้ คือ สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยครอบคลุม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 32) กล่าวถึง การพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทั้งในและนอกสถานศึกษา ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนสังกัด
2. จัดทำเอกสารรวบรวมเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากร ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาบริเวณใกล้เคียง
3. มีส่วนร่วมในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาให้เกิด องค์กรความรู้
4. ประสานความร่วมมือ วางแผนกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน ที่จัดการศึกษา โดยส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ที่แต่ละแหล่งมีเพื่อใช้ประโยชน์ให้เกิด การเรียนรู้ร่วมกัน
5. มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้เพื่อนครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา โรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การดี อนันต์นาวิ (2557, หน้า 284) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ มีแนวทาง การปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในการจัดการตั้งส่งเสริม พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ

7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาโดยการวางแผน การรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบ การวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความหมายของข้อมูล การวิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้ได้ความรู้ใหม่มาเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าและพัฒนาคนให้สามารถเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและเป็นการดำเนินการเชิงวิทยาศาสตร์ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของครูอย่างแท้จริง มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

กนกอร หงส์วิเศษ (2550, หน้า 31) ได้กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนซึ่งทำในห้องเรียนในขณะที่สอน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนในวิชาที่ครูรับผิดชอบโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

ชาลินี ฉายรัตน์ (2550, หน้า 53) สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวิจัยที่กระทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ดีขึ้น โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

นารี สุกฤษพงษ์ (2550, หน้า 21) ได้กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่ทำโดยครู โดยมีความมุ่งหมายเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดด้วยวิธีการวิจัยที่มีกระบวนการและเชื่อถือได้ และนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพดีขึ้น

ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 41) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน คือ

1. ภาษาวิเคราะห์ วิจัย การบริหารการจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้
3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงาน การวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครั วองค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

มนตรี ศิริทัตสุนทร (2550, หน้า 42) ได้กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นหน้าที่ของครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ครูมีความจำเป็นต้องรู้และเข้าใจขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตั้งแต่การกำหนดปัญหา การกำหนดวิธีการวิจัย การรวมข้อมูลตามวิธีการที่กำหนด การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปและ เขียนรายงาน เมื่อครูดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนแล้ว จึงสรุปผลการวิจัย ที่ค้นพบสำหรับการพัฒนางาน หรือให้ผู้อื่นได้รับทราบต่อไป

พัชรพงษ์ สุขแสง (2551, หน้า 24) ได้สรุปแนวทางการปฏิบัติวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ได้ดังนี้ คือ ศึกษา วิเคราะห์ การบริหารการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่งานการวิจัยและงานวิชาการ กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครั ว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น

เอมอร ผลบุกพ (2551, หน้า 14) ได้กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การศึกษาหา ความรู้ใหม่ ๆ โดยดำเนินการของครูผู้สอนและอาจรวมถึง ครู นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน สมาชิก ในชุมชน เพื่อใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือเป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความรู้ใหม่ ๆ ในที่นี้เรียกว่า นวัตกรรมการศึกษา ทั้งนี้เพื่อใช้พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเริ่มจากการแก้ปัญหาเชิงระบบ มีการวางแผนและวางนโยบายในการพัฒนา และเสร็จสิ้นที่การคิดค้นนวัตกรรมแก้ปัญหาได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 31) กล่าวถึง การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์วิจัย และการนำผลวิจัย มาใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
2. ศึกษา วิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

3. ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับข้อมูลและผลงานวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ

5. สร้างเครือข่ายในการศึกษา วิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาและส่วนกลาง

6. วิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ภารดี อนันต์นวี (2557, หน้า 263) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา

2. ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่แต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้

3. ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน และสถาบันอื่น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การเผยแพร่ผลงานการวิจัยทางวิชาการ กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นซึ่งผู้บริหารสามารถใช้ กระบวนการวิจัย เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 29 ได้กำหนดให้สถานศึกษา ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนดังนี้ 1) ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น 2) จัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการ หาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่าง ชุมชนจากข้อกำหนดดังกล่าวเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และจาก รายงานการศึกษาวิถีของชุมชนแนวคิดสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน พบว่า

การจัดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนต้องอยู่บนพื้นฐานที่ว่าชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านและชุมชนในชนบทโดยทั่วไปประกอบอาชีพทางการเกษตร ประสบการณ์ของชาวบ้านและชุมชนจึงใกล้เคียงกัน และฐานะทางเศรษฐกิจก็ไม่แตกต่างกันมากนัก ตลอดจนจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เอื้ออาทรต่อญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างชาวบ้านและชุมชนเหล่านี้อยู่ในฐานะเท่าเทียมกันหรือที่เรียกว่าความสัมพันธ์แนวราบ ซึ่งเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ ต่างจากระบบการศึกษาที่จัดอยู่ในสถาบันการศึกษาทั่วไปที่เน้นความสัมพันธ์แนวตั้ง ซึ่งแสดงออกถึงความไม่เท่าเทียม เช่น ครู-นักเรียน ผู้รู้-ผู้ไม่รู้ เป็นต้น ฉะนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียนจึงเป็นการรับรู้ ไม่ใช่การเรียนรู้ ตามความหมายนี้ประกอบกับสถานการณ์ของชุมชนในช่วงก่อนหน้านี้ได้รับแรงกระแทกจากภายนอกค่อนข้างมาก ส่งผลให้การรวมตัวของชาวบ้านและชุมชนเพื่อแสวงหาทางออกร่วมกันเกิดขึ้นได้ยากนัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 19-21)

การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็นสิ่งที่สถานศึกษาควรที่จะประสานให้ความร่วมมือกับสถาบัน องค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการให้ความรู้แก่คนในชุมชน อันเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน เมื่อชุมชนเข้มแข็งก็ทำให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่น ก่อให้เกิดความร่วมมือทั้งทรัพยากร และงบประมาณ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 38) ได้ให้แนวปฏิบัติในการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ดังนี้

1. การศึกษา สำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน
2. จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิดและเทคนิคทักษะทางวิชาการเพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น
3. การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ และสถานศึกษาและที่จัดโดยบุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
4. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน ท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 27) ได้ระบุว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยจัดกระบวนการจัดการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องสภาพปัญหาและความต้องการดังนี้

1. ดำเนินการเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาอื่น

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชน สามารถเลือกภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันการศึกษาอื่น

3. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

4. จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิคทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาและสำรวจความต้องการสนับสนุนวิชาการแก่ประชาชน วางแผนในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น ตลอดจนจัดบุคลากรในโรงเรียนให้มีหน้าที่ประสานงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา

นักวิชาการได้นิยามความหมายของประสิทธิผล (Effectiveness) ไว้ต่าง ๆ กัน โดยขึ้นอยู่กับมุมมองของนักวิชาการแต่ละคนและสาขาที่ต่างกันออกไปซึ่งมีดังต่อไปนี้

นาฮาเวนดิ และมาเลคซาเด (Nahavendi & Malekzadeh, 1999 อ้างถึงใน นงลักษณ์ เรือนทอง, 2550, หน้า 15) ได้ให้ความหมายประสิทธิผล คือ บุคคลหรือองค์กรที่บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามแผน มี 4 ประการ คือ

1. คุณภาพของงาน
2. ความพึงพอใจของลูกค้า
3. นวัตกรรมใหม่
4. ความพึงพอใจของบุคคลที่ทำงาน

สตีเยร์ (Steer, 1991, p. 302; Mott, 1972 cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 388) กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง องค์กรที่สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมที่วุ่นวาย และสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ด้วยความสำเร็จ ทั้งในการสรรหาและใช้ทรัพยากรตามต้องการนั้นการมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องระหว่างองค์กรและสิ่งแวดล้อม

ปรีชา ทศน์ละไม (2549, หน้า 35) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนมีความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน โดยมองประสิทธิภาพของทั้งระบบ

ธนิต ทองอาจ (2553, หน้า 11) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้สำเร็จด้วยดี โดยที่ผู้นำได้ใช้ความสามารถของใจผู้ได้บังคับบัญชาให้มาทำงานอย่างเสียสละ ขณะเดียวกันผู้นำก็ทำหน้าที่ประสานงานให้งานด้านการจัดการศึกษาให้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และ 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

อรพรรณ นัทรกระโทก (2558, หน้า 44) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง การบรรลุเป้าหมายขององค์การหรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในการจัดการศึกษา โดยตัดสินจากความความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ตลอดจนผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก สิ่งสำคัญที่สุด คือ ความสามารถของผู้บริหารและครูในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน จนทำให้เกิดความพอใจในการทำงานซึ่งเป็นการมองประสิทธิภาพในภาพรวมทั้งระบบ

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สามารถพัฒนาความคิดหรือทัศนคติของนักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถแก้ปัญหาด้านต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาได้ สามารถพัฒนาหรือสถานศึกษาให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ โดยบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ความสำคัญของประสิทธิผล

ประสิทธิผลมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในศาสตร์ทางการบริหารและองค์การ นับว่าเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า การบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด องค์การจะอยู่รอดและมีความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลองค์การ ถ้าองค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์จะสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ถ้าไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ องค์การจะล่มสลายไปในที่สุด ดังนั้น ประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญต่อองค์การดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2537 อ้างถึงใน การดี อนันต์นารี, 2557, หน้า 204-205)

1. ช่วยตรวจสอบการจัดตั้งองค์การ การจัดตั้งองค์การย่อมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการหรือไม่

2. ประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนด การดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมย่อมต้องมีการวางแผน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

3. ประเมินผลสำเร็จกับวัตถุประสงค์ เปรียบเทียบผลงานที่ดำเนินการได้ตามแผนกับวัตถุประสงค์ขององค์การที่คาดหวัง ถ้าผลของงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และความคาดหวังขององค์การ แสดงว่าองค์การมีประสิทธิผล โดยประสิทธิผลอาจพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 ประสิทธิภาพของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ แล้วประสบความสำเร็จ ทำให้บังเกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า เหมาะสมดีกับงาน ตรงกับความคาดหวังและความต้องการของหมู่คณะ สังคม และผู้จะนำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ประสิทธิภาพขององค์การ คือ การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ซึ่ง Gibson and Others (1982 อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวี, 2557, หน้า 205) อธิบายถึงเกณฑ์ของความมีประสิทธิภาพขององค์การว่าประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 5 ตัว คือ

3.2.1 การผลิต

3.2.2 ประสิทธิภาพ

3.2.3 ความพึงพอใจ

3.2.4 การปรับเปลี่ยน

3.2.5 การพัฒนา

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งในการบริหารองค์การ เป็นการตัดสินใจว่าการบริหารองค์การจะสำเร็จหรือไม่เพียงใด โรงเรียนถือเป็นองค์การในระบบสังคมหนึ่ง การบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด องค์การจะอยู่รอดและมีความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลองค์การจะล่มสลายไปในที่สุด

แนวคิดการประเมินประสิทธิผล

ความหลากหลายของเกณฑ์ อยู่ในรูปแบบการประเมินประสิทธิผลขององค์การนั้น เกิดจากผู้วิจัยมีกรอบอ้างอิงแตกต่างกัน การที่ผู้วิจัยมีโมทัศน์หรือกรอบอ้างอิงแตกต่างกัน ทำให้การแสวงหาเกณฑ์ที่เป็นสากล หรือชุดของเกณฑ์ที่ใช้ได้กับทุกองค์การนั้นทำได้ยาก (Steers, 1975 อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวี, 2557, หน้า 208) ตามเทคนิคที่ใช้ในการได้มาซึ่งเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิผล จำแนกได้ 2 วิธี ดังนี้ (ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม, 2538 อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวี, 2557, หน้า 208)

1. รูปแบบอนุমান เป็นรูปแบบที่ได้จากการพิจารณาหลักการทั่วไปประกอบด้วยเกณฑ์การประเมินผล ซึ่งได้จากการตีความตามทฤษฎีดังกล่าว แล้วนำเกณฑ์ดังกล่าวมาทำการศึกษาวเคราะห์ทั่วไป

2. รูปแบบอุปมาน เป็นรูปแบบที่ได้จากการพิสูจน์จากกรณีเฉพาะ โดยผู้ทำการศึกษาวิจัยพยายามสร้างเกณฑ์การประเมินผลที่มีความหมาย อันเป็นผลจากการค้นคว้าวิจัย รูปแบบประเภทนี้หลายแบบได้จากการสำรวจการศึกษาวิจัยที่ทำกันมาจากหลาย ๆ แหล่ง และพยายามผสมผสานกันเข้าให้เป็นรูปแบบรวม หรือเป็นการเสนอตัวแปรหรือเกณฑ์ ได้จากวิธีเชิงปริมาณ ซึ่งได้มาจากการศึกษาวิจัยของผู้เสนอรูปแบบนั้น ๆ

แนวคิดทางการศึกษาประเมินองค์การ

การศึกษาประสิทธิผลองค์การ เริ่มต้นประมาณปี ค.ศ. 1930 ด้วยรูปแบบเป้าหมาย ซึ่งเป็นรูปแบบดั้งเดิม ใช้กันอย่างกว้างขวางในการประเมินประสิทธิผลขององค์การ โดยให้ความหมายของประสิทธิผลขององค์การว่า ระดับของการบรรลุเป้าหมาย มุ่งเน้นที่ผลผลิต ต่อมาปี ค.ศ. 1950 ได้พัฒนาแนวทางการศึกษาประสิทธิผลองค์การ โดยมององค์การในฐานะที่เป็นระบบที่ต้องอาศัยทรัพยากร โดยให้ความหมายของประสิทธิผลองค์การว่า ระดับที่องค์กรจัดหาทรัพยากรที่มีจำกัดและมีคุณค่าได้สำเร็จ มุ่งเน้นที่ปัจจัยการผลิต รูปแบบดังกล่าวเป็นพื้นฐานของการพัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์การในระยะต่อมา (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557, หน้า 209)

แนวทางการศึกษาประสิทธิผลองค์การจากการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าว สามารถสรุปแนวทางการศึกษาได้ทั้งหมด 4 แนวทางดังนี้ (Robbins, 1990 อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวิ, 2557, หน้า 210)

1. แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

แนวทางการบรรลุเป้าหมายนี้เป็นไปตามความหมายขององค์การที่หมายถึง การสร้างขึ้นมา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายเฉพาะ ระดับการบรรลุผลของเป้าหมายตามที่กำหนดไว้เป็นการที่เน้นผลมากกว่าวิธีการ ฐานคติของแนวทางนี้คือ

- 1.1 องค์กรต้องมีเป้าหมายแน่นอน
- 1.2 เป้าหมายต้องมีความชัดเจน เข้าใจตรงกัน
- 1.3 เป้าหมายต้องไม่มากเกินไป
- 1.4 เป็นเป้าหมายที่มีความเห็นสอดคล้องกัน
- 1.5 วัดความก้าวหน้าของเป้าหมายได้

เป้าหมายขององค์กรที่จะทำให้เป็นไปตามฐานคติ ควรจัดทำเป็นเป้าหมายเชิงปฏิบัติการ เป็นเป้าหมายเฉพาะขององค์กรเพื่อให้เข้าใจตรงกันและสามารถวัดได้

2. แนวทางเชิงระบบ

แนวทางเชิงระบบเป็นไปตามความหมายขององค์กรที่ว่า องค์กรเป็นระบบ ต้องการปัจจัย มีกระบวนการเปลี่ยนปัจจัย และมีผลผลิต ต้องรักษาเสถียรภาพและความสมดุล ดังนั้น แนวทางเชิงระบบมุ่งเน้นจึงหมายถึง ความสามารถขององค์กรในการจัดทรัพยากร การรักษาเสถียรภาพและความสมดุล ของระบบภายในองค์กร และมีการปฏิสัมพันธ์อย่างประสพผลสำเร็จ กับสภาพแวดล้อมภายนอก แนวทางเชิงระบบเน้นที่วิธีการมากกว่าที่ผล ข้อดีของแนวทางระบบ คือ การทำให้ผู้บริหารตระหนักในความสำคัญของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของระบบย่อย ในองค์กร และเหมาะสมกับองค์กรที่มีเป้าหมายคลุมเครือไม่สามารถวัดได้ เพราะสามารถใช้เกณฑ์อื่น ๆ แทนการทำให้บรรลุเป้าหมาย

3. แนวทางเชิงกลยุทธ์-กลุ่มที่เกี่ยวข้อง

แนวทางเชิงกลยุทธ์-กลุ่มที่เกี่ยวข้อง จัดเป็นการศึกษาประสิทธิผลขององค์กรแนวใหม่ ฐานคติของแนวทางนี้ พิจารณาองค์กรในสถานะที่เป็นระบบภายใต้สภาพแวดล้อม ซึ่งต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการ ความพอใจของกลุ่มที่เกี่ยวข้องที่ทำให้การสนับสนุนองค์กรให้มีความอยู่รอด ความหมายของประสิทธิผลขององค์กรตามแนวทางนี้ คือ ระดับความสามารถขององค์กรในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมขององค์กร แนวทางกลุ่มที่เกี่ยวข้องจะคล้ายคลึงกับแนวทางเชิงระบบ คือ ทั้ง 2 แนวทางตระหนักถึงความสำคัญของการพึ่งพาอาศัยภายในระบบ แต่มีจุดเน้นต่างกัน โดยแนวทางกลุ่มที่เกี่ยวข้อง เชิงกลยุทธ์จะพิจารณา สภาพแวดล้อมเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอยู่รอดขององค์กร ผู้บริหารองค์กรจะไม่ละเลยต่อกลุ่มที่มีอำนาจที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กร

4. แนวทางการแข่งขัน-คุณค่า

แนวทางการแข่งขัน-คุณค่า เป็นกรอบแนวคิดบูรณาการในการศึกษาประสิทธิผลขององค์กรฐานคติของแนวคิดนี้ คือ ประสิทธิผลขององค์กรจะมีความเป็นอัตนัย ขึ้นอยู่กับค่านิยม ความชอบและความสนใจของผู้ประเมินจึงไม่มีเกณฑ์ที่ดีที่สุด สำหรับการประเมินประสิทธิผลขององค์กรแนวทางนี้คาดว่าจะทำให้การประเมินประสิทธิผลขององค์กรเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยกำหนดองค์ประกอบทั่วไปของเกณฑ์ประสิทธิผลขององค์กรและใช้้องค์การประกอบเหล่านั้น เป็นพื้นฐานในการกำหนดคุณค่าที่แข่งขันเพื่อที่จะกำหนดรูปแบบประสิทธิผลที่มีลักษณะเฉพาะได้ ในแต่ละรูปแบบ

รูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์กรดั้งเดิม คือ รูปแบบเป้าหมายและรูปแบบระบบทรัพยากร นักวิชาการโต้แย้งในจุดอ่อนของรูปแบบทั้งสองหลายประการ โดย Cameron (1978) วิพากษ์วิจารณ์การให้เป้าหมายประเมินประสิทธิผลองค์กรว่า 1) ส่วนใหญ่เป็นเป้าหมายของผู้บริหารมากกว่ากลุ่มผู้เกี่ยวข้องอื่น 2) ส่วนใหญ่นักวิจัย พบว่า เป้าหมายมีหลากหลายและขัดแย้งกัน 3) ขาดความชัดเจนในทิศทาง 4) เป้าหมายขององค์กรมีลักษณะเป็นพลวัต เปลี่ยนตามบริบทและพฤติกรรม แต่รูปแบบเป้าหมายมีความคงที่ ไม่เปลี่ยนแปลง 5) เป้าหมายขององค์กรทำเป็นเป้าหมายปฏิบัติค่อนข้างยาก 6) การบรรลุเป้าหมายได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นหลายประการ นักวิชาการ เช่น Yuchtman and Seashore เสนอว่า การประเมินประสิทธิผลองค์กรใช้เพียงรูปแบบเป้าหมายยังไม่เพียงพอ ส่วนรูปแบบระบบ-ทรัพยากร เป็นการเน้นการประเมินปัจจัยการผลิต ทำให้ส่วนอื่น ๆ ไม่ได้รับการประเมิน Cameron (1978) และ Steers (1977) เสนอว่า รูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์กรเป็นองค์ประกอบรวมแนวทางที่เหมาะสมที่ควรที่จะนำมาโน้มน้าวทั้งสองรวมกัน (การตี อนันต์นารี, 2557, หน้า 211-212)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดของ Mott (1972, cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 398) ที่ได้กล่าวถึงประสิทธิผลของโรงเรียนว่าเมืองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี 4) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ดังมีรายละเอียดแต่ละด้านต่อไปนี้

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ปริมาณและคุณภาพของนักเรียน ประสิทธิภาพของโรงเรียนที่สร้างความเชื่อมั่นสูง โดยวัดความนิยมจากชุมชนและผู้ปกครองของนักเรียน ประการหนึ่งได้แก่ โรงเรียนนั้นมีนักเรียนเข้าเรียนปริมาณมากและคุณภาพการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์สูง โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความสามารถในการศึกษาต่อในสถาบันศึกษาชั้นสูงได้เป็นจำนวนมาก โรงเรียนที่มีปริมาณและคุณภาพสูงจะเป็นโรงเรียนในเมือง โรงเรียนระดับจังหวัดที่มีชื่อเสียงมีความพร้อมด้านปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ อาคาร สถานที่ บรรยากาศสิ่งแวดล้อมเหมาะสม มีปัจจัยด้านการเงิน สามารถจัดซื้อจัดจ้างเบิกจ่ายเงินได้สะดวก มีบุคลากรที่มีคุณภาพนักเรียนมีผลการเรียนดี มีการพัฒนาทัศนคติแรงจูงใจของนักเรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความปรารถนาและความหวังต่าง ๆ รวมทั้งมีความประพฤติที่เหมาะสม มีจริยธรรม คุณธรรมมีค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมมีความคาดหวัง และมีความต้องการอย่างมาก (Mott, 1972 cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 382)

มนตรี บุญธรรม (2544, หน้า 33) ได้กล่าว ประสิทธิภาพ หมายถึงผลงานขององค์การที่สามารถดำเนินการบรรลุตามผลงานขององค์การนั้น ๆ ในทำนองเดียวกันประสิทธิภาพของโรงเรียนจึงหมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพด้าน การศึกษาและมีผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของโรงเรียนและตรงตามความต้องการของสังคมด้วย

อารี พันธุ์ณี (2546, หน้า 135) สรุปไว้ว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีดังนี้

1. การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพสูงสุด เมื่อจุดมุ่งหมายนั้นตอบสนองต่อความต้องการเรียนของผู้เรียน ช่วงเวลาของการสอนหรือฝึกหัดที่นานหรือล่วงเลยเวลาที่กำหนด จะทำให้ การเรียนหรือการฝึกนั้น ๆ ไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและเมื่อยล้า หมดความสนใจ
2. กระบวนการเรียนการสอนหรือการฝึกในแต่ละขั้นตอนต้องมีการเสริมแรง อย่างเหมาะสม
3. การถ่ายโอนการเรียนรู้ ครูควรเน้นให้ผู้เรียนได้เห็นความเชื่อมโยงของบทเรียนเท่ากับ บทเรียนใหม่อย่างต่อเนื่อง

Caroll (1971, p. 33) ได้เสนอแบบจำลองของการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน (Model of school learning) ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบภายใน มี 3 ประการ คือ
 - 1.1 ความถนัดทางการเรียน เป็นความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคลที่สามารถเรียน ได้ดีในบางวิชา
 - 1.2 ความสามารถที่จะเข้าใจคำสอน ซึ่งเป็นส่วนผสมกันระหว่างเชาวน์ปัญญาทั่วไป และความเข้าใจภาษา เป็นความสามารถที่จะเรียนรู้ได้เร็ว เข้าใจคำอธิบายของครู สามารถตอบ ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหานั้น ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว
 - 1.3 การอุทิศเวลาให้กับการเรียน เป็นความพยายามของผู้เรียนที่จะทุ่มเทความเข้าใจ ความสนใจ และเวลาให้กับการเรียนอย่างจริงจัง
2. องค์ประกอบภายนอก มี 2 ประการคือ
 - 2.1 ความเหมาะสมของระยะเวลาที่โรงเรียนจัดการศึกษาให้ตามความสามารถของ แต่ละคน คือจัดระยะเวลาให้พอเหมาะกับการเรียนในวิชานั้น เช่น ไม่จัดเวลาเรียนคณิตศาสตร์ ติดต่อกันเกินกว่าหนึ่งคาบ หรือไม่จัดเวลาเรียนให้นักเรียนมากเกินไปจนนักเรียนไม่สามารถ ที่จะรับได้ เป็นต้น

2.2 ประสิทธิภาพในการสอน เป็นประสิทธิผล ซึ่งผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียนซึ่งเป็นผลจากครูผู้สอนและการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหาร

Klausmeir (1975, pp. 28-29) ได้ให้ความสำคัญของคุณลักษณะของผู้เรียนว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกเหนือจากองค์ประกอบด้านอื่น ๆ คือ คุณลักษณะของครู พฤติกรรมระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน คุณลักษณะของกลุ่มผู้เรียน สภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก และอธิบายเพิ่มเติมว่าองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของผู้เรียนประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 6 ประการ ดังนี้

1. ความพร้อมทางสมองที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางสติปัญญา และความสามารถด้านความรู้ ความคิด รวมทั้งพื้นฐานความรู้เดิม
2. ความพร้อมทางกายภาพที่เกี่ยวกับความสามารถทางด้านทักษะรวมทั้งสุขภาพ
3. คุณลักษณะทางจิตใจที่รวมความสนใจ เจตคติ ค่านิยม และบุคลิกลักษณะ
4. เพศ
5. อายุ
6. ภูมิหลังทางครอบครัว

Gibson, Ivancevich and Donnelly (1982, p. 31) ได้สรุปจากการรวบรวมงานวิจัยว่าเครื่องบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพขององค์กรประกอบด้วย ความสามารถในการผลิต (Productivity) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ความพึงพอใจ (Satisfaction) การปรับตัว (Adaptiveness) การพัฒนา (Development) และการอยู่รอด

สรุปได้ว่า ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเป็นความสามารถในการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งการบริหาร การจัดการเรียนการสอนจนสามารถทำให้นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ซึ่งพิจารณาได้จากเกรดเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียน จำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ความสามารถทางวิชาการ และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

2. ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน หมายถึง มีความเห็น ทำที่ ความรู้สึกหรือพฤติกรรมของนักเรียน แสดงออกในทางที่ดีงาม สมเหตุสมผล และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม การศึกษาสร้างความเจริญให้บุคคลใน 4 ด้าน คือ ด้านร่างกายมีความสมบูรณ์แข็งแรง พัฒนาส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัย ด้านสติปัญญา มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีความคิดสร้างสรรค์ด้านสังคมสามารถนำความรู้ความสามารถและทักษะอันจำเป็นไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข และด้านจิตใจ รู้จักเหตุผล มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมอย่างเหมาะสมและดีงาม ทัศนคติทางบวกจะเป็นผลจากผู้ที่ได้ศึกษารอบด้านทั้ง 4 ด้าน

ดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้ที่มีทัศนคติทางบวกเป็นผู้ที่มีความรู้สึกและแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม มีจิตใจกว้างขวาง ไม่ต่อต้าน หรือถดถอยหนีสังคม มีความมั่นคงทางจิตใจ ปฏิบัติด้วยความจริงใจและเป็นประชาธิปไตย ยอมรับและเคารพความเห็นของส่วนรวม เคารพผู้อื่นกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ตลอดจนสามารถดำเนินการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระเบียบวินัย รู้จักพัฒนาตนเองมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2543, หน้า 59) ได้กล่าวถึงแนวคิดของนักจิตวิทยาเกี่ยวกับองค์ประกอบของทัศนคติ มีแนวคิดแตกต่างอยู่ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. เชื่อว่า ทัศนคติดี้องค์ประกอบเดียว คือ ความคิดและความเชื่อ ซึ่งพิจารณาจากนิยามทัศนคติ
2. เชื่อว่า ทัศนคติดี้องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive) และด้านความรู้สึก (Affective)
3. เชื่อว่าทัศนคติดี้องค์ประกอบ ได้แก่

3.1 องค์ประกอบด้านปัญญา (Cognitive computer) ซึ่งเป็นเรื่องของการรับรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่ารับรู้สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นได้อย่างไร รับรู้ในทางที่ดีหรือไม่ดี ซึ่งจะก่อให้เกิดทัศนคติขึ้น ถ้าบุคคลรู้และเข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดี บุคคลนั้นก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลรู้และเข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี บุคคลนั้นก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย และถ้าบุคคลไม่รู้จักและไม่เข้าใจสิ่งนั้น ๆ เลย ทัศนคติจะไม่เกิดขึ้น แต่เมื่อเกิดการรู้และเข้าใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว จึงทำให้เกิดองค์ประกอบที่สองตามมา

3.2 องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective computer) ซึ่งเป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกเร้าขึ้นจากการรู้สิ่งนั้นเอง กล่าวคือ เมื่อเราเกิดการรู้และเข้าใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว จะทำให้เราเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้นในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้ารู้สึกดีก็จะชอบและพอใจในสิ่งนั้น ทำให้มีทัศนคติที่ดีตามมาแต่ถ้ารู้สึกไม่ดีก็จะไม่ชอบและไม่พอใจในสิ่งนั้น ทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีและไม่ดีตามมา

3.3 องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral computer) ที่เกิดขึ้นภายหลังการเรียนรู้ เข้าใจ และเกิดความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทางใดทางหนึ่งแล้ว จึงทำให้บุคคลเตรียมความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเรานั้น ๆ ในทางใดทางหนึ่ง กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีก็จะแสดงพฤติกรรมความพร้อมต่าง ๆ ออกมา เช่น พร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ แต่ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ไม่ดีก็จะแสดงพฤติกรรมความพร้อมต่าง ๆ ออกมาเช่นกัน แต่จะเป็น

ความพร้อมที่ตรงกันข้ามกับแบบแรก เช่น ความพร้อมในการทำลายขีดขวาง ต่อสู้เพื่อขัดขึ้น เป็นต้น

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย ในอนาคต เพื่อนำมากำหนดกรอบและแนวทางของการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและตรงกับความ เป็นจริงของสังคมในอนาคตอย่างแท้จริง โดยคุณลักษณะของคนไทยในอนาคตพึงมี 5 มิติ คือ มิติร่างกาย มิติจิตใจ มิติด้านความรู้ มิติด้านทักษะความสามารถ และมิติด้านลักษณะชีวิต โดยมีแนวคิด ดังนี้

1. มิติด้านร่างกาย คือ เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีพัฒนาการในด้านร่างกายและสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์แต่ละช่วงวัย
 2. มิติด้านจิตใจ คือ เป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี
 3. มิติด้านความรู้ คือ เป็นผู้ที่สามารถรู้ลึกในแก่นสาระของวิชา สามารถรู้รอบตัวในเชิงสหวิทยาการ และเป็นผู้ที่สามารถรู้ได้ไกล โดยสามารถคาดเกี่ยวกับอนาคตที่จะมาถึงได้
 4. มิติด้านทักษะความสามารถ คือ เป็นผู้ที่มีทักษะในด้านการคิด ทักษะในการสื่อสาร ทักษะภาษาต่างประเทศ รวมทั้งทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางสังคม ทักษะการอาชีพ ทักษะทางสุนทรียะ ทักษะการจัดการที่ดี
 5. มิติด้านลักษณะชีวิต คือ เป็นผู้ที่มีลักษณะชีวิตแห่งความขยัน อดทน มุ่งมั่นทำงานหนัก มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีวิสัยทัศน์ทำทุกอย่างดีเลิศ มีจิตสำนึกประชาธิปไตย เห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีจิตสำนึกต่อผู้อื่นและส่วนรวม รวมถึงการประหยัดอดออม
- Zimbardo and Ebbesen (1970 อ้างถึงใน พรทิพย์ บุญนิพัทธ์, 2531) สามารถแยกองค์ประกอบของ ทักษะคิด ได้ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (The cognitive component) คือ ส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคลที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทัวไปทั้งที่ชอบ และไม่ชอบ หากบุคคลมีความรู้หรือคิดว่าสิ่งใดดีมักจะมีความเห็นที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The affective component) คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพ ของคนนั้นเป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของแต่ละบุคคล
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The behavioral component) คือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลหนึ่งซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความคิดและความรู้สึก

Lickona and Davidson (2005, p. 23) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เข้มแข็ง 8 ประการที่จะนำเยาวชนไปสู่การทำงานที่เกิดผล การเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและการเติมชีวิตให้สมบูรณ์ ซึ่งแต่ละข้อมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเป็นนักคิดเชิงวิพากษ์ คือ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับความสนใจใฝ่รู้ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์วิพากษ์ สามารถคิดทางเลือกได้หลากหลาย
2. ความขยันและความสามารถในการปฏิบัติ คือ เป็นคนที่มุ่งมั่นในสิ่งที่ดีเลิศ ทุ่มเท มีการวางแผนเป้าหมายด้วยตนเอง และประเมินความก้าวหน้าได้ สามารถฟันฝ่าอุปสรรคความยากลำบากได้
3. ความสามารถทางสังคม และมีทักษะทางอารมณ์ คือ การมีความเชื่อในตนเอง มีความคิดเชิงบวก สุขภาพ สามารถสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นนักคิดที่มีศีลธรรม คือ ความสามารถในการเข้าใจ และตัดสินใจอย่างมีคุณธรรม มีเหตุผลทางจริยธรรมและมีวิจารณญาณที่ดี มีจิตสำนึกในการทำสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง
5. เป็นบุคคลที่มีความเคารพยำเกรงต่อผู้อื่น มีความรับผิดชอบและมีความมุ่งมั่นปฏิบัติในทางศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอ คือ เป็นคนที่เคารพในความถูกต้อง และความมีศักดิ์ศรีของทุกคน มีสำนึกอย่างแรงกล้าในการทำในสิ่งที่ถูกต้องและมีความรับผิดชอบต่อการกระทำที่ผิดพลาด พัฒนาและฝึกฝนที่จะเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม
6. เป็นผู้มีความวินัยในตนเองและมีวิถีชีวิตที่ดี หรือ มีความสามารถในการควบคุมตนเอง ท้ามกลางสถานการณ์ต่าง ๆ มีสุขภาพกาย จิตที่ดี
7. การช่วยเหลือชุมชนและการเป็นพลเมืองที่ดีในระบบประชาธิปไตย คือ เป็นผู้มีความบทบาทในการช่วยเหลือครอบครัว ชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน การตระหนักในความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน มีสำนึกต่อมวลมนุษยชาติ สิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืนของชีวิต
8. มีสิ่งยึดเหนี่ยวด้านจิตใจที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายด้านคุณธรรมในระดับสูง คือ เป็นผู้แสวงหาชีวิตที่เปี่ยมไปด้วยศีลธรรมจรรยา มีการกำหนดเป้าหมายและวิถีชีวิตของตนเอง แสวงหาความสุขแท้และมีสัมพันธภาพที่ดี มีคุณค่าต่อผู้อื่น

สรุปได้ว่า ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก เป็นความสามารถในการดำเนินงานในโรงเรียนทั้งในการบริหาร และการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณลักษณะที่ดีโดยมีความรู้สึกรัก และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ของสังคมโดยรวม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม เห็นความสำคัญและคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคม มีความสามารถในการควบคุมจิตใจตนเองได้ และมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา

3. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี การที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิผลปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาประกอบด้วยคนหลายกลุ่มหลายฝ่ายในการทำงานร่วมกัน ความขัดแย้งทางความคิดย่อมเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะบุคคลย่อมมีความคิด ค่านิยม ความต้องการ และมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งแท้จริงปัญหาความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ดี เพราะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ แต่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารความขัดแย้งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมที่จะมีผลต่อการพัฒนางาน เพราะว่าหากมีความขัดแย้งมากเกินไปจะทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจ ขาดความร่วมมือในการทำงาน ทำลายความสามัคคีที่กลมเกลียว สร้างความเป็นศัตรู และที่สำคัญที่สุดจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนา ด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียนและงานรับผิดชอบอื่น ๆ ได้

Robertshaw, Mecca and Rerick (1978, p. 4) กล่าวถึงหน้าที่เบื้องต้น 4 ประการของการแก้ปัญหา ได้แก่

1. การนิยามปัญหา
2. การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา
3. การประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหา
4. การปฏิบัติทางเลือกนั้น ๆ

Sayles (1979, pp. 22-23) ให้ความเห็นว่า ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นผลมาจากการที่ผู้บริหารตัดสินใจ การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการของความคิดอย่างมีเหตุผลที่สามารถพัฒนาทักษะได้จากการฝึกอบรมการแก้ปัญหาในองค์กร มีขั้นตอนอย่างน้อย 3 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ปัญหา
2. การอบรมและการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาและการนำไปใช้

Glickman (1990, p. 308) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน การที่โรงเรียนจะมีประสิทธิผลนั้น ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนประกอบด้วยคนหลายกลุ่มหลายฝ่ายในการทำงานร่วมกัน ความขัดแย้งทางความคิดอาจเกิดขึ้นได้

Dessler (1986, p. 68) กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์กร คือ ความสามารถในการปรับตัว เพื่อการเปลี่ยนแปลงและการแก้ไขปัญหาที่องค์กรกำลังเผชิญอยู่ คือ การอยู่รอด ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวและความสามารถในการแก้ปัญหา

สรุปได้ว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน เป็นความสามารถของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน และงานรับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จนบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

4. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม คือ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ร่วมกันพัฒนาเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานทั้งทางด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาจากลักษณะการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารและการเรียน การสอน ความสามารถ ความรวดเร็วของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาโรงเรียน (กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ, 2536 อ้างถึงใน ภารดี อนันต์ธรรมาวี, 2557, หน้า 215)

Edmonds (1979, p. 35) ได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในด้าน

1. ความมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอน
2. เน้นการพัฒนาทักษะพื้นฐานของนักเรียน
3. ตั้งความหวังในความสำเร็จของนักเรียนไว้สูง
4. มีการประเมินผลนักเรียนอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ
5. มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย

Rutter, Maughan, Mortimore, Ouston and & Smith (1979, p. 52) เห็นว่าองค์ประกอบความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนควรมีดังนี้

1. มีการกำหนดค่านิยมความคาดหวังและมาตรฐานของโรงเรียน
2. มีการบริหารห้องเรียนที่ดี
3. มีการสอนของครูและกำหนดความคาดหวังที่สูง
4. มีครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี
5. มีข้อมูลย้อนกลับในทางบวกต่อนักเรียน
6. มีสภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับนักเรียนและครู
7. มีการมอบหมายความรับผิดชอบให้กับนักเรียน
8. มีนักเรียนประสบผลการสำเร็จ
9. มีกิจกรรมร่วมระหว่างครูกับนักเรียน

Hoy and Ferguson (1985, pp. 121-122) ได้เสนอแนวคิดในการวัดประสิทธิผลขององค์กร โดยพิจารณาจากการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม (Adaptation) การบรรลุเป้าหมาย (Goal attainment) การบูรณาการ (Integration) และการคงไว้ซึ่งระบบค่านิยม (Latency)

Mortimore (1988, pp. 45-48) ได้กล่าวถึง ปัจจัยสำคัญ 12 ตัว คือ

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
2. การมีส่วนร่วมของหัวหน้าฝ่าย
3. การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนพัฒนาและการตัดสินใจ
4. ความสามัคคีของคณะครู
5. เน้นการเรียนรู้
6. มีการสอนที่ท้าทาย
7. สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงาน
8. เน้นการเรียนการสอน
9. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
10. การบันทึกข้อมูลเพื่อการวางแผนและการประเมินผล
11. มีบรรยากาศทางบวก
12. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

Smith and Tomlinson (1989, pp. 52-54) ได้ศึกษาปัจจัยที่สำคัญของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จและพบว่า ประกอบด้วย

1. การมีภาวะผู้นำและการบริหาร
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู (หลักสูตร วิธีการ การจัดการ การใช้ทรัพยากร และนโยบายของโรงเรียน)
3. มีบรรยากาศยอมรับซึ่งกันและกัน (ครูกับครู นักเรียนกับนักเรียน ครูกับนักเรียน ครูกับผู้ปกครอง เป็นต้น)
4. มีการสอนและมีข้อมูลย้อนกลับในทางบวกต่อนักเรียน ซึ่งผลจากการศึกษาทัศนคติของบุคคลหรือสถาบันต่าง ๆ ดังกล่าว

สรุปได้ว่า ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน เป็นความสามารถในการดำเนินงานในโรงเรียนทั้งในการบริหาร และการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณลักษณะที่ดีโดยมีความรู้สึก และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ของสังคมโดยรวม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม เห็นความสำคัญและคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคม มีความสามารถในการควบคุมจิตใจตนเองได้ และมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ ความสามารถของผู้บริหารในการใช้ความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงาน ให้เกิดประสิทธิผล โดยประกอบด้วยความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีความสำเร็จทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนา

นักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา

การบริหารและการจัดการ ทั้งภาครัฐ ธุรกิจ เอกชนหรือราชการ ได้คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรนั้น ๆ เป็นสำคัญ ในการจัดการศึกษานั้นก็มีความมุ่งหวังที่จะให้การจัดการศึกษาของชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ มีความประพฤติอย่างละสองมีจริยธรรมที่พึงงามสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สถานศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติการในการผลิตคนเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าวแล้วจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานวิชาการให้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ได้รับ คือ เด็กและเยาวชน ได้มีความรู้ความสามารถสนองความต้องการและเต็มตามศักยภาพหลักสูตรที่กำหนดทั้งได้มีการพัฒนาทางจิตใจ จริยธรรม คุณธรรมที่พึงงามตามสังคมต้องการ หากสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว ถือว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิผลในการดำเนินการ ซึ่ง กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2537, หน้า 3) ได้ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิผลในการจัดระบบการศึกษาของสถานศึกษานั้นไม่ได้ผล หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังรวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่ ตัวป้อน ลักษณะของนักเรียนลักษณะของครู อาจารย์ และกระบวนการเรียนการสอน และยังสรุปได้ว่าประสิทธิผลของสถานศึกษานั้นเกิดจากการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนได้มีคุณลักษณะตามที่พึงประสงค์

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดถึงความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 16) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเอาใจใส่เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของหลักสูตรในการพิจารณาคุณภาพของประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับเจษฎา แซ่มประเสริฐ (2540, หน้า 39 อ้างถึงใน ธนรัชต์ บุรีสูงเนิน, 2544) ที่ได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพของการศึกษาระดับประถมศึกษาว่าเครื่องชี้วัดเบื้องต้นที่จะบ่งชี้ถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในขณะนี้ คือ การบริหารการใช้หลักสูตรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความศรัทธาของผู้ปกครองและชุมชน

สุมนทริธา นิยะมะ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ ระหว่างสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประยูร คุณนาม (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอปอทอง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอปอทอง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สงวนพงศ์ ชวนชม (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กัน และการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักสำคัญของสถานศึกษา เพื่อให้ ผู้เรียน ได้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จะวัดกันที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการ จัด การศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงถือว่าสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงตามไปด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา จากการค้นคว้าพอสรุปได้ดังนี้

ภารดี อนันต์นาวิ (2546, หน้า 96) ำจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า

ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกสูงสุดต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา คือ สถานการณ์โรงเรียน รongลงมา คือคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร และบรรยากาศของโรงเรียนตามลำดับ และร่วมกัน ทำนาย ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาได้ร้อยละ 79 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานการณ์โรงเรียนและบรรยากาศของโรงเรียน ส่งผลทางตรง ต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในขณะที่สถานการณ์โรงเรียนส่งผลทางอ้อมผ่านบรรยากาศของ โรงเรียนไปยังประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่งผลทางตรงต่อ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหาร ปัจจัยคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารส่งผลทางตรงต่อแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหาร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรมกรรมการบริหาร พฤติกรรมการบริหารส่งผลทางตรงต่อบรรยากาศของโรงเรียนและสถานการณ์โรงเรียน มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้รูปแบบ ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับได้

โสภณ ม่วงทอง (2553) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เอกชนประเภทสามัญ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลจากมากไปหาน้อยมี 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้นำ ปัจจัยบรรยากาศของโรงเรียน ปัจจัยวัฒนธรรมของโรงเรียน ปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงาน ปัจจัย การสื่อสารและปัจจัยความผูกพันของครู โดยร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์

สุพัฒน์ศรี ศรีรุ่งเรือง (2554) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การ กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับวัฒนธรรมองค์การของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมองค์การของ โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตาม สถานภาพและขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การบริหาร

งานวิชาการของผู้บริหารของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเดียวกับทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียน โดยรวมและพิจารณารายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ วัฒนธรรมองค์การโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมจำแนกตามสถานภาพและจำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

ภานุรัตน์ นันตา (2555) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร คือ ครูผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรมีไม่เพียงพอ ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ กิจกรรมของนักเรียนมีมากเกินไปทำให้นักเรียนมีเวลาเรียนน้อย การเรียนการสอนจึงไม่ได้ผลตามที่ต้องการ ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้อย่างแท้จริงในเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน คือ ไม่มีการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนให้เป็นระบบ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา คือ ไม่มีการจัดทำคู่มือและระเบียบการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา คือ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน ผลการศึกษา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่คณะครูในเรื่องของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรพิจารณาในการส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของทางหน่วยงานต้นสังกัด ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ คือ จัดหาบุคลากรที่มีความรู้อย่างแท้จริงในเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มาอบรมหรือให้ความรู้กับคณะครูและผู้บริหาร ด้านการนิเทศภายใน คือ จัดให้มีการวางแผนการนิเทศภายใน

โรงเรียนให้เป็นระบบด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาคือส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือและระเบียบการวัดผลประเมินผล และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน

สาวิตรี ไชยแสง (2555) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากมีความเห็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานผู้บริหารโรงเรียนมากกว่าครูโรงเรียนขนาดกลางและครูโรงเรียนขนาดเล็ก

กานเพชร สมเพชร (2557) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การนิเทศการศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติการในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์ทางการทำงาน ในภาพรวมความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติการในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วุฒิกการศึกษา ในภาพรวมความคิดเห็นที่มีผลต่อการปฏิบัติการในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายด้าน พบว่า ครูที่วุฒิกการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่มิวุฒิกศึกษาปริญญาตรี ในด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขนาดโรงเรียน ในภาพรวมความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติการในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่พบว่าครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็ก

งานวิจัยต่างประเทศ

Mcilvain (1986, p. 1959-A) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้บริหารทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาภายใต้การฝึกอบรมประจำการเพื่อการเป็น โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โดยใช้เครื่องมือของ Hallinger (1983) ที่เรียกว่า The instruction management rating scale survey วัดความเป็นผู้บริหารทางวิชาการของผู้บริหารผลการวิจัยพบว่า การเป็นผู้บริหารทางวิชาการของผู้บริหารสามารถนิเทศงานวิชาการ และทำให้เป็นผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น

Mattox (1987, p. 6061-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหาร ในรัฐอิลลินอยด์ สหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้บริหารจะต้องสามารถนิเทศประเมินผล ปรับปรุง การเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับแนวทาง ปฏิรูปการศึกษา ใน 4 ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียนและ สถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา ซึ่งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้ดีจะต้องเน้นการปฏิรูปการเรียนการสอน ที่แท้จริงของครูแต่ละคน วิธีการเรียนของผู้เรียนและ การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนเป็นหลัก เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Spirito (1990, p. 3986-A) ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูใหญ่ในฐานะผู้บริหารทางวิชาการของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ที่มีผลต่อความสำเร็จทางวิชาการ

ของนักเรียน ได้ผลที่น่าสนใจอย่างหนึ่งว่า การพัฒนาบุคลากรของครูใหญ่มีความสำคัญต่อความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน

Anello (1996, p. 2941-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและทัศนคติของครูและครูใหญ่ ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ จุดมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องนี้เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและเจตคติของครูและครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในสปริงฟิลด์ รัฐแมสซาชูเซตส์ ผลวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าคุณเองสามารถทำการนิเทศภายในโรงเรียนของคุณได้เป็นอย่างดี ส่วนครูก็ต้องเข้าร่วมมามีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้น ในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูก็รู้สึกพึงพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับด้วย

ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา โดยต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถอำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวัดผลประเมินผล ด้านนิเทศการศึกษา เพื่อทำให้เกิดประสานทั้งการบริหาร และการสอน อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ ประสิทธิภาพสูงขึ้น และเกิดประสิทธิผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูในสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2559 รวม 42 โรงเรียน จำนวน 781 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 257 คน ซึ่งสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษาดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก	27	10
ขนาดกลาง	372	114
ขนาดใหญ่	412	133
รวม	781	257

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ
4. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา จำนวน 7 ข้อ
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำนวน 7 ข้อ
6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 6 ข้อ
8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ นำมาประยุกต์ใช้
2. ผู้วิจัยกำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือในการวิจัย จากข้อมูลที่ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเสนอไว้ 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ประสิทธิผลของโรงเรียน มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี และความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
3. นำแบบสอบถามเสนอประธานที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-objective congruence: IOC) (สุวิมล ศิริกานันท์, 2549, หน้า 139) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทุกคน

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/เนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/เนื้อหา

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/เนื้อหาแล้ว

เกณฑ์การตัดสิน IOC ที่มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือตามเนื้อหานั้น แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

4.1	ดร.สมุทร ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2	ดร.สมชาย อรุณชัยญา	รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1
4.3	ดร.สุกิจ โพธิ์ศิริกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค่าย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบ Pearson (Pearson product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total correlation) โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ $r = .20$ ขึ้นไป เป็นข้อคำถามในแบบสอบถามที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง ผลปรากฏดังนี้

5.1 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .35-.79

5.2 แบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .34-.75

6. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ผลปรากฏดังนี้

6.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

6.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

8. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ของ Best and Kahn (1993, pp. 246-250) กำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

9. แบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับของ Best and Kahn (1993, pp. 246-250) กำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อให้ครูในสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 257 คน ได้ตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยไปปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง เป็นจำนวน 257 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พบว่า มีความสมบูรณ์จำนวน 257 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้
 - 2.1 การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ใช้การวิเคราะห์เพื่อหาระดับของการบริหารงานวิชาการ โดยมีการแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร จากนั้นนำหาคะแนน 5 ระดับ โดยใช้จุดตัดของคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบโดยอาศัยแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 121) มีดังนี้
 - 4.51-5.00 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
 - 2.51-3.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51-2.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
 - 1.00-1.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 - 2.2 การวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ใช้การวิเคราะห์เพื่อหาระดับของประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยมีการแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา จากนั้นนำหาคะแนน 5 ระดับ โดยใช้จุดตัดของคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบโดยอาศัยแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 121) มีดังนี้
 - 4.51-5.00 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
 - 2.51-3.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51- 2.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
 - 1.00 -1.50 หมายถึง ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยมีการแปลความหมายของคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของภัทรพร เกษสังข์ (2548, หน้า 169-171) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .81 ขึ้นไป	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .61-80	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .41-60	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .21-40	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า .20	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple correlation) ของ Pearson (Pearson's product moment correlation coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนด สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
p	แทน	ความน่าจะเป็น
X	แทน	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
X_1	แทน	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
X_2	แทน	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
X_3	แทน	ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
X_4	แทน	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
X_5	แทน	ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
X_6	แทน	ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
X_7	แทน	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
X_8	แทน	ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
Y	แทน	ประสิทธิผลของสถานศึกษา
Y_1	แทน	ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
Y_2	แทน	ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน
Y_3	แทน	ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี
Y_4	แทน	ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
**	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ดังตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 10

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.76	0.73	มาก	1
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	3.72	0.66	มาก	3
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.70	0.72	มาก	5
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.64	0.69	มาก	8
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.67	0.60	มาก	7
6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้	3.70	0.66	มาก	4
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.75	0.75	มาก	2
8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.70	0.76	มาก	6
รวม	3.70	0.63	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ะของ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารร่วมกับคณะครูวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและ ประเมินสถานภาพเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.71	0.92	มาก	4
2. ผู้บริหารสำรวจความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ในการจัดทำหลักสูตร	3.86	1.04	มาก	2
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	3.91	0.92	มาก	1
4. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดหลักสูตรที่สามารถสร้าง ฐานการเรียนรู้สู่การประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ	3.70	0.99	มาก	6
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ในการจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.71	1.01	มาก	5
6. ผู้บริหารจัดครูประจำรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ	3.84	0.89	มาก	3
7. ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรของครู อย่างต่อเนื่อง	3.61	0.98	มาก	7
รวม	3.76	0.73	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสำรวจความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตร และผู้บริหารจัดครูประจำรายวิชา ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีกรณีศึกษาคิดตามการใช้หลักสูตรของครูอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานวิชาการ	3.84	0.87	มาก	2
2. ผู้บริหารกระจายอำนาจในการตัดสินใจและความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบไปยังฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน	3.60	0.92	มาก	5
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนวิธีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	3.59	0.88	มาก	7
4. ผู้บริหารสนับสนุนการจัดบรรยากาศทางวิชาการที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้แก่บุคลากรอย่างทั่วถึง	3.79	0.98	มาก	4
5. ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง	3.85	0.94	มาก	1
6. ผู้บริหารจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ	3.60	1.01	มาก	6
7. ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการวิชาการเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ	3.80	0.91	มาก	3
รวม	3.72	0.66	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานวิชาการ และผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการวิชาการเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนวิธีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ของ เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา	3.84	0.96	มาก	1
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	3.71	0.90	มาก	4
3. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับวิธีการวัดประเมินผลอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ	3.57	0.94	มาก	7
4. ผู้บริหารกำหนดนโยบายให้ครูแจ้งผลการเรียน ให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบทันที เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาให้ดีขึ้น	3.72	0.95	มาก	3
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน	3.59	1.01	มาก	6

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
6. ผู้บริหารจัดการให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	3.70	0.90	มาก	5
7. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและ ประเมินผลให้ได้มาตรฐาน	3.78	0.99	มาก	2
รวม	3.70	0.72	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของ สถานศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน และผู้บริหารกำหนดนโยบายให้ครูแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบทันที เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการวัดประเมินผลอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมคณะทำงานเพื่อจัดระบบ โครงสร้างองค์การให้รองรับกับระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	3.73	0.72	มาก	2
2. ผู้บริหารร่วมกับคณะครูกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาและตัวชี้วัด	3.71	1.03	มาก	3
3. ผู้บริหารดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.58	0.86	มาก	5
4. ผู้บริหารประสานความร่วมมือกับคณะครูและ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.60	1.07	มาก	4
5. ผู้บริหารกำกับดูแลให้มีการจัดทำรายงานประเมิน ตนเองเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากสำนักงาน รับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพ การศึกษาตามกำหนด	3.75	0.90	มาก	1
6. ผู้บริหารมีการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาให้สูงขึ้น	3.55	1.06	มาก	6
7. ผู้บริหารดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบต่อเนื่องสม่ำเสมอ	3.53	0.92	มาก	7
รวม	3.64	0.69	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารกำกับดูแลให้มีการจัดทำรายงานประเมินตนเองเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามกำหนด ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมคณะทำงานเพื่อจัดระบบ โครงสร้างองค์การให้รองรับกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผู้บริหารร่วมกับคณะครูกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็น ในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน	3.63	0.91	มาก	4
2. ผู้บริหารแจ้งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ให้ครูรับทราบทุกระยะเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.60	0.95	มาก	6
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.82	0.83	มาก	1
4. ผู้บริหารส่งเสริม และจัดหาเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้มาไว้บริการครูภายในสถานศึกษา	3.65	0.90	มาก	3
5. ผู้บริหารจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ	3.62	0.92	มาก	5
6. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำและพัฒนา สื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	3.80	0.86	มาก	2
7. ผู้บริหารให้ความสำคัญโดยการเน้นย้ำด้านการใช้ สื่อการเรียนการสอนของครู	3.56	0.97	มาก	7
รวม	3.67	0.60	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ และผู้บริหารส่งเสริม และจัดหาเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้ มาไว้บริการครูภายในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญ โดยการเน้นย้ำด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารจัดให้มีเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์โดยเฉพาะ เพื่อให้บริการแก่บุคลากร ผู้เรียนและชุมชน	3.73	1.01	มาก	4
2. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.63	0.91	มาก	5
3. ผู้บริหารสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น	3.74	0.97	มาก	3
4. ผู้บริหารจัดให้มีเครือข่าย Internet ไว้บริการแก่ผู้เรียน ทั้งในและนอกเวลาเรียน	3.54	0.90	มาก	6
5. ผู้บริหารสนับสนุนให้จัดผู้มีความรู้ วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน	3.76	0.86	มาก	2
6. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียนในการจัดกระบวนการ การเรียนรู้	3.79	0.93	มาก	1
รวม	3.70	0.66	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ในการจัดกระบวนการการเรียนรู้ ผู้บริหารสนับสนุนให้จัดผู้มีความรู้ วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน และผู้บริหารสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดให้มี เครื่องข่าย Internet ไว้บริการแก่ผู้เรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ของ เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำความเข้าใจในกระบวนการ จัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.79	0.95	มาก	2
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.84	0.90	มาก	1
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การวิจัยระหว่างบุคลากรภายใน และนอกสถานศึกษา	3.70	1.09	มาก	6
4. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนครูในการนำผลการวิจัย ไปใช้จริงในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	3.71	0.98	มาก	5
5. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาเพิ่มพูน ความรู้ด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.72	0.98	มาก	4
6. ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล การทำวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.76	0.94	มาก	3
รวม	3.75	0.75	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำความเข้าใจในกระบวนการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล การทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การวิจัยระหว่างบุคลากร ภายในและนอกสถานศึกษา

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ของ เขต 1 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา	3.70	0.99	มาก	4
2. ผู้บริหารจัดกิจกรรมให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด เทคนิคและทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพแก่ชุมชนและท้องถิ่น	3.61	0.95	มาก	5
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงพัฒนาการทำงาน	3.59	1.06	มาก	6
4. ผู้บริหารดำเนินงานเพื่อประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่นสร้างเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษา	3.74	0.98	มาก	2
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น	3.84	0.88	มาก	1
6. ผู้บริหารแนะนำครูให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียน การสอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	3.73	0.92	มาก	3
รวม	3.70	0.76	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุวมชน ท้องถิ่น ผู้บริหารดำเนินงานเพื่อประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นสร้างเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษา และผู้บริหารแนะนำครูให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาคูงานในหน่วยงานอื่นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงพัฒนาการทำงาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ดังตารางที่ 11 ถึงตารางที่ 15

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.81	0.63	มาก	1
2. ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน	3.72	0.68	มาก	2
3. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี	3.67	0.70	มาก	4
4. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	3.70	0.71	มาก	3
รวม	3.73	0.62	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน และความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. นักเรียนสามารถสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนระดับแนวหน้าได้	3.76	0.96	มาก	6
2. นักเรียนประเมินความพร้อมก่อนทำการเรียน	3.77	0.92	มาก	5
3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาอยู่ในระดับที่สูงขึ้น	3.72	0.91	มาก	7
4. นักเรียนที่เรียนจบตามหลักสูตรสามารถเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	3.86	0.94	มาก	3
5. นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมประกวดแข่งขันกิจกรรมทางวิชาการในรอบปีที่ผ่านมา	3.78	0.76	มาก	4
6. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน	3.90	0.85	มาก	2
7. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่ในเกณฑ์ดี	3.91	0.82	มาก	1
รวม	3.81	0.63	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน และนักเรียนที่เรียนจบตามหลักสูตรสามารถ

เข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา
ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน

ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน	<i>n</i> = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน	3.88	0.99	มาก	1
2. นักเรียนส่วนใหญ่รักการศึกษาเล่าเรียนสามารถทำงาน ร่วมกันเป็นหมู่คณะ	3.62	0.88	มาก	5
3. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการจัดการเรียน การสอน	3.83	0.82	มาก	2
4. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	3.59	0.89	มาก	6
5. นักเรียนได้รับการยอมรับจากครอบครัวและชุมชน	3.79	0.85	มาก	3
6. นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน	3.55	1.01	มาก	7
7. นักเรียนมีความพร้อมในการศึกษา	3.77	0.90	มาก	4
รวม	3.72	0.68	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน และนักเรียนได้รับการยอมรับจากครอบครัวและชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา
ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ได้เป็นอย่างดี	n = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาของ สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.73	0.77	มาก	2
2. ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี	3.70	1.02	มาก	3
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความสามัคคีและ มีความผูกพันต่อสถานศึกษา	3.62	0.96	มาก	5
4. ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาเร่งด่วนในสถานศึกษา	3.77	0.90	มาก	1
5. ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน	3.63	1.00	มาก	4
6. ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาด้านความประพฤติ ของนักเรียน	3.57	0.91	มาก	6
รวม	3.67	0.70	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา
ได้เป็นอย่างดี โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาเร่งด่วนในสถานศึกษา ผู้บริหารและคณะครู
ร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารและครูร่วมกัน
แก้ปัญหความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ
ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียน

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา
ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	n = 257		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษาสามารถปรับตัวและยอมรับ การเปลี่ยนแปลงได้	3.58	0.97	มาก	6
2. สถานศึกษาสามารถจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมได้ เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง	3.71	0.91	มาก	3
3. สถานศึกษามีการพัฒนา ปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน ในทุก ๆ ด้าน	3.75	0.94	มาก	2
4. สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการพัฒนา สถานศึกษา	3.61	0.87	มาก	5
5. สถานศึกษาได้นำเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน	3.69	1.00	มาก	4
6. สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับ หลักสูตร	3.84	0.90	มาก	1
รวม	3.70	0.71	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับ
สิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับหลักสูตร สถานศึกษา
มีการพัฒนา ปรับปรุงวิธีการดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน และสถานศึกษาสามารถจัดบรรยากาศ
สิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษา
สามารถปรับตัวและยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1

การบริหารงานวิชาการ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา									
	Y_1	p	Y_2	p	Y_3	p	Y_4	p	Y	p
X_1	.77**	.00	.73**	.00	.70**	.00	.71**	.00	.79**	.00
X_2	.84**	.00	.79**	.00	.71**	.00	.76**	.00	.84**	.00
X_3	.75**	.00	.78**	.00	.82**	.00	.76**	.00	.84**	.00
X_4	.77**	.00	.71**	.00	.75**	.00	.77**	.00	.81**	.00
X_5	.78**	.00	.74**	.00	.76**	.00	.78**	.00	.83**	.00
X_6	.80**	.00	.80**	.00	.82**	.00	.82**	.00	.88**	.00
X_7	.81**	.00	.77**	.00	.82**	.00	.83**	.00	.88**	.00
X_8	.80**	.00	.81**	.00	.80**	.00	.83**	.00	.88**	.00
รวม (X)	.88**	.00	.85**	.00	.85**	.00	.87**	.00	.93**	.00

** $p < .01$

จากตารางที่ 16 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย 1 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย 1 ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 257 คน ซึ่งสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง .35-.79 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .96 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของ สถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .34-.75 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

สรุปผล

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย 1 สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย 1 ด้านการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสำรวจความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดทำหลักสูตร และผู้บริหาร จัดครูประจำรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรของครู อย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารให้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานวิชาการ และผู้บริหาร ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการวิชาการเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนวิธีการสร้างกระบวนการ เรียนรู้ตามความเหมาะสม

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า การบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบ โอนผลการเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลให้ได้มาตรฐาน และผู้บริหารกำหนดนโยบายให้ครูแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนและ ผู้ปกครองทราบทันที เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการวัดประเมินผลอย่างทั่วถึงและ สม่าเสมอ

1.4 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารกำกับดูแลให้มีการจัดทำ รายงานประเมินตนเองเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษาตามกำหนด ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมคณะทำงานเพื่อจัดระบบ โครงสร้างองค์การให้รองรับกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผู้บริหารร่วมกับ

คณะครูกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบต่อเนื่องสม่ำเสมอ

1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า การบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประเมินผล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำและ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และผู้บริหารส่งเสริม และจัดหาเทคโนโลยีและ สื่อต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้มาไว้บริการครูภายในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญโดยการเน้นย้ำด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู

1.6 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ พบว่า การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียนในการจัดกระบวนการการเรียนรู้ ผู้บริหารสนับสนุนให้จัดผู้มีความรู้ วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน และผู้บริหารสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีเครือข่าย Internet ไว้บริการแก่ผู้เรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน

1.7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูทำความเข้าใจในกระบวนการ จัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล การทำวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การวิจัยระหว่างบุคลากรภายในและนอกสถานศึกษา

1.8 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ พบว่า การบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ผู้บริหารดำเนินงานเพื่อประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นสร้างเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษา และผู้บริหารแนะนำครูให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงพัฒนาการทำงาน

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน และความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

2.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน และนักเรียนที่เรียนจบตามหลักสูตรสามารถเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

2.2 ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน และนักเรียนได้รับการยอมรับจากครอบครัวและชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน

2.3 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาเร่งด่วนในสถานศึกษา ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาคัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้

เป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียน

2.4 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับหลักสูตร สถานศึกษามีการพัฒนา ปรับปรุงวิธีการดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน และสถานศึกษาสามารถจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาสามารถปรับตัวและยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

อภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ดังที่ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 3) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานหรือดำเนินงานทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีหน้าที่ และภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษา มีหน้าที่พัฒนา นักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ นำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมีคุณค่า

และมีศักดิ์ศรี สอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของสาวิตรี ไชยแสง (2555) ได้ทำการศึกษาสภาพ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับงานวิจัยของกายเพชร สมเพชร (2557) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาบทบาทการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง พบว่า การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาด้วยการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมประสานกับ บุคลากรทุกฝ่าย เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนสาระตาม หลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษามีความรู้และความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุง พัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัย ของเอกพจน์ โพธิวรรณ (2557) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า การบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุศรินทร์ สุขพัฒน์ (2558) ได้ศึกษาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดตราด สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา

ได้ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 กำหนดไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน กำเนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน แก้ไข ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 3-9) สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกพจน์ โปธิวรรณ (2557) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุศรินทร์ สุขพัฒน์ (2558) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลของผู้เรียนเป็นไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ที่จะต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพร้อมทั้งดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งทำการประเมินโดยผลงานของนักเรียนที่แสดงออกในภาคปฏิบัติ โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ ผลผลิต เพิ่มสะสมงาน การสังเกต การบันทึก การรวบรวมข้อมูลจากผลงานและวิธีการที่นักเรียนทำ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล

และการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเองด้วย ดังที่ รุจิรี ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม (2554, หน้า 58) ที่กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริงเป็นวิธีการที่เน้นงานภาคปฏิบัติที่สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริง เป็นวิธีที่เน้นภาคปฏิบัติที่นักเรียนแสดงออก เน้นกระบวนการเรียนรู้ ผลผลิต และเพิ่มสะสมผลงาน การประเมินผลตามสภาพจริงช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพิ่มสะสมผลงานถือว่าเป็นแหล่งข้อมูลหรือหลักฐานที่แสดงรายการ ความสามารถ ความสำเร็จ ความก้าวหน้า ความภาคภูมิใจที่ทั้งครูและนักเรียนรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกพจน์ โพธิวรรณ (2557) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณญา ตุ่มวิจิตร (2557) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านงานวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดทำโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะครูกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัด พร้อมทั้งกำกับดูแลให้มีการจัดทำรายงานประเมินตนเองเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามกำหนด สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) สอดคล้องกับงานวิจัยของกายเพชร สมเพชร (2557) ได้ศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของ

ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง พบว่า บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณญา ตุ่มวิจิตร (2557) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสำรวจความต้องการของครูในการใช้วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน จัดหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มาบริการอำนวยความสะดวกแก่ครู และส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี นวัตกรรมตาม และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา กระจ่างโพธิ์ (2550) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวลัย สุดสวาท (2554) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณ ฤทธิ์เทพ (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้โดยประสานความร่วมมือ กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ครอบครัวสถานศึกษาอื่น หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน และส่งเสริม สนับสนุนให้ครู นักเรียน ชุมชน มีการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของกายเพชร สมเพชร (2557) ได้ศึกษา บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุศรินทร์ สุขพัฒน์ (2558) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ใน ระดับมาก

1.7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงบทบาทของครูในฐานะนักวิจัย ครู และนักพัฒนาหลักสูตร ควบคู่กันไป มีการกระตุ้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และส่งเสริมให้ครู นำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนิลวรรณ วัฒนา (2556) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า มีระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย ของสุชาดา สายจิน (2558) ได้วิจัยเรื่อง สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่า สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ด้านส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.8 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถานบันอื่น และพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของดวง สุวรรณเกิดผล (2550) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของแจ่มใส กรมรินทร์ (2556) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีคุณภาพด้วยการพัฒนาระบบประกันคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม ก้าวหน้าสู่มาตรฐานสากล และมีเป้าหมายการจัดการศึกษายึดตามแนวทางตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) รัฐบาลจะมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) สอดคล้องกับงานวิจัยของของโสภา วงษ์นาคเพ็ชร (2553) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า

ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีการจัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/ โครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา สร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ O-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาปรับปรุง การเรียนรู้ของผู้เรียน และตัดสินใจว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดในระดับใด สามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้นหรือจบการศึกษาได้หรือไม่ สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมนทิรา นิยะมะ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภาควัชร จันทรกุล (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2 ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร โรงเรียนมีการปลูกฝังผู้เรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยการ

สอดคล้องคุณธรรมผ่านการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีวิธีการกำกับติดตามในการจัดการเรียนการสอนคุณธรรมให้กับผู้เรียน และประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ประเมินผ่านการสะท้อนพฤติกรรมของผู้เรียนจากเพื่อน ครู และผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ในมาตราที่ 23, 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สรุปได้ว่า ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมนฉวีรา นิยะมะ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี ด้านความสามารถพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภาควัชร์ จันทร์กุล (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.3 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี พบว่า

ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ จึงทำให้สามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ และผู้บริหารโรงเรียนและครูมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตของผู้เรียนด้วยความเสมอภาค สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมนฉวีรา นิยะมะ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร

งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี ด้านความสามารถแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภาควิชา จันทรกุล (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.4 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนสาระตามหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษามีความรู้และความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุง พัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับกมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536 อ้างถึงใน ภารดี อนันต์ธานี, 2557, หน้า 215) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ร่วมกันพัฒนาเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานทั้งทางด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาจากลักษณะการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน ความสามารถ ความรวดเร็วของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเมธทิรา นิยะมะ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภาควิชา จันทรกุล (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหาร

สถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมถึงเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จการจัดการศึกษา ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ตลอดจนมุ่งการสร้างความร่วมมือเป็นเครือข่ายในการบริหารวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 16) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเอาใจใส่เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของหลักสูตรในการพิจารณาคุณภาพของประถมศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของโสภา วงษ์นาคเพ็ชร (2553) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์โดยรวมในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสงวนพงศ์ ชวนชม (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหาร โรงเรียนควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้การจัดทำหลักสูตรและใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรของครูอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหาร โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนวิธีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการวัดประเมินผลอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ
5. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องสม่ำเสมอ
6. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนควรให้ความสำคัญโดยการเน้นย้ำด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู
7. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการจัดให้มีเครือข่าย Internet ใ้บริการแก่ผู้เรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน
8. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การวิจัยระหว่างบุคลากรภายในและนอกสถานศึกษา
9. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงพัฒนาการทำงาน
10. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการวิเคราะห์การจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ รู้จักแสวงหาความรู้ตามความต้องการ และความสนใจอยู่เสมอตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
11. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้นำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาจัดการเรียนการสอน ได้อย่างเหมาะสม สอดกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น เพื่อทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

12. ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อเป็นส่งเสริมให้นักเรียน ได้รู้จักพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน

13. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารและครู ร่วมกันแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียน

14. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหาร โรงเรียนสามารถปรับตัวและยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา

2. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

3. ควรศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1

บรรณานุกรม

- กนกอร หงส์วิเศษ. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน อำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์ พับลิเคชั่น.
- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2537). บทบาทของกรมวิชาการกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.
สารพัฒนาหลักสูตร, 14(9), 3.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กายเพชร สมเพชร. (2557). การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนกลุ่มนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนาจังหวัดระยอง. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). รายงานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยตามแต่ละช่วงวัย.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของคุรุสภาลาดพร้าว.
- เกสร ใจชื่น. (2551). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกสิณี ชิวปรีชา. (2540). การศึกษาการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล
พระราชทาน สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เข้มทอง สิริแสงเลิศ. (2540). การวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน.
อาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จตุรภัทร ประทุม. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.*
- แจ่มใส กรมรินทร์. (2556). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ชฎาภรณ์ สนิมคล้า. (2553). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ชาลินี ฉายรัตน์. (2550). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ชุมศักดิ์ อินทร์รัช. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.*
- ดวง สุวรรณเกิดผล. (2550). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.*
- คำริ บุญชู. (2548). *การใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา. ม.ป.ท.*
- ทัศนีย์ วงศ์เย็น. (2546) *การบริหารงานวิชาการ. ใน ประมวลสาระชุดวิทยาการจัดการสถานศึกษา (หน้า 1-40). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- ธนรัชต์ บุรีสูงเนิน. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชนิด ทองอาจ. (2553). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีระ รุณเจริญ. (2547). *รายงานการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล*. คุษฎีนิพนธ์ปรัชญา คุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิลวรรณ วัฒนา. (2556). *การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นารี สกฤตขพงษ์. (2550). *ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนโสตศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุศรินทร์ สุขพัฒน์. (2558). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดตราด*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประคอง วรรณสุด. (2542). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูร คุณนาม. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอบ่อทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรีชา กระจ่างโพธิ์. (2550). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- ปรีชา ทศน์ละไม. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1-3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปิยบุษ ทองพรม. (2550). *ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2547). *รวมกฎหมายการศึกษา: เข้าสู่โครงสร้างใหม่ กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พรทิพย์ บุญนิพัทธ์. (2531). *ทัศนคติ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พัชรพงษ์ สุขแสวง. (2551). *ประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2548). *การวิจัยทางการศึกษา*. เลข: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภาควัชร จันทร์กุล. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล กับประสิทธิผลของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ภาณุรัตน์ นันดา. (2555). *ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ภารดี อนันต์นารี. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 15(1), 95-110.
- ภารดี อนันต์นารี. (2557). *หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มนตรี.

- ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ. (2550). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มนตรี บุญธรรม. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนตรี ศิริทัศนุทร. (2550). *ความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ ไม่ยาก*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุจิรี ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊กพอย์ท์.
- เรณู ครุฑไทย. (2542). *การศึกษาคำเนิงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มนวมินทร์านูชิสสังกัดกรมสามัญศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดาวัลย์ สุดสวาท. (2554). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สงบ ลักษณะ. (2542). *ปฏิรูปหลักสูตร: ที่สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สงวนพงศ์ ชวนชม. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, 20(2), 59-68.
- สมใจ ไชยโกฏี. (2553). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาบัณฑิต*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สมศรี มธุรสสุวรรณ. (2541). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- สายหยุด ประภิกะ. (2552). การศึกษาสภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สาวิตรี ไชยแสง. (2555). สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2557). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ระยอง: สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ประมวลข้อคิดทางการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2553). ชุดเครื่องมือการเรียนรู้เรื่อง การบริหารการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุชาดา สายจิ้น. (2558). สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

- สุพัฒน์ศรี ศรีรุ่งเรือง. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาละโว้ เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สุมณฑิรา นิยะมะ. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สุวิมล ติรณันท์. (2549). *การใช้สถิติในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- โสภา วงษ์นาคเพ็ชร์. (2553). *การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- โสภณ ม่วงทอง. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อรพรรณ ฉัตรกระโทก. (2558). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 20. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อรัญญา คู่มวิจิตร. (2557). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อรุณ ฤทธิเทพ. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อารี พันธุ์มณี. (2546). *จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ไชยใหม่.*

- เอกพจน์ โปธิวรรณ. (2557). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา* มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอมอร ผลบุญพ. (2551). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2543). *การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา*. ม.ป.ท.
- Anello, F. R. (1996). Behaviors and attitudes of teachers and principals concerning effective supervision. *Dissertation Abstracts International*, 56(08), 2941-A.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Cameron, K. S. (1978). Measuring organizational-effectiveness in institutions of higher-education. *Administrative Science Quarterly*, 23, 604-632.
- Carroll, J. B. (1971). *A model of school learning in learning theory and practice*. New York: Thomas Y. Cowell.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essential of psychological testing* (5th ed.) New York: Harper Collins.
- Dessler, G. (1986). *Organization theory integrating structure and behavior* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Edmonds, R. R. (1979). Effective schools for the urban poor. *Educational Leadership*, 5, 76-98.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., & Donnelly, J. H. (1982). *Organization: Behavior structure and process* (4th ed.). Texas: Business Publication.
- Glickman, C. D. (1990). *Supervision of instruction a developmental approach* (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Hoy, W. K., & Ferguson, J. (1985). Theoretical framework and exploration organization effectiveness of schools. *Educational Administration Quarterly*, 21(2), 117-134.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1991). *Educational administration: Theory, research, and practice* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Klausmeir, H. J. (1975). *Learning and human abilities, educational psychology*. New York: Harper Brothers.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

- Lickano, T., & Davidson, M. (2005). *Smart & good high school: Integrating excellence and ethics for success in school, work and beyond*. Washington, D.C.: Character Education Partnership.
- Mattox, D. D. (1987). A study of in-service needs of millions public elementary school principal. *Dissertation Abstracts International*, 38(12), 706-A.
- Mcilvain, S. L. (1986). Improving the instructional leadership of elementary principal through in-service. *Dissertation Abstracts International*, 47(6), 1959-A.
- Miller, V. (1965). *The public administration of American school system*. New York: McMillan.
- Mortimore, P. (1988). School matters-the junior year: Open book. In D. Woods & S. Orlik (Eds.), *School review and inspection*. London: Biddles Ltd. Guildford and King's Lynn.
- Robertshaw, J. E., Mecca, S. T., & Rerick, M. N. (1978). *Problem solving: A system approach* (2nd ed.). New York: Petrocelli Books.
- Robbit, F. (1974). *The curriculum*. New York: Holt Rhinehart & Winston.
- Rutter, M., Maughan, B., Mortimore, P., Ouston, J., & Smith, A. (1979). *Fifteen thousand hours: Secondary schools and their effects on children*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Sayles, L. R. (1979). *Leadership* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Smith, D. J., & Tomlinson, S. (1989). *The school effect: A study of multi-racial comprehensives*. London: Policy Studies Institute.
- Steers, R. M. (1977). *The organizational effectiveness: A behavioral view*. Santa Monica, California: Goodyear.
- Spirito, J. P. (1990). The instructional leadership behaviors of principals in middle school in California and the impact of their implementation on academic achievement. *Dissertation Abstracts International*, 51(12), 3986-A.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว.0251

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

14 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เล่าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวณัชพิมพ์ สืบเสนาะ รหัส 58950084

งานนิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
โดยมี **ดร.ธนวิน ทองแพง** เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.0252

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

17 กันยายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวณัชพิมพ์ สืบเสนาะ รหัส 58950084

งานนิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยมี ดร.ชนวิน ทองแพง เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.0253

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

19 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวณัชพิมพ์ สืบเสนาะ รหัส 58950084

งานนิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยมี **ดร.ธนวิน ทองแพง** เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ
สถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

.....

คำชี้แจง

1. งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้
จะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็น
ของท่าน คำตอบของท่านจะเป็นความลับและใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใด ๆ
ต่อท่านหรือการปฏิบัติงานของท่าน

3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ท่านสังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดประสิทธิผลของสถานศึกษา

เมื่อท่านตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามดังกล่าว
ไปยังผู้วิจัยโดยตรง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สอดซองติดแสตมป์มาพร้อมกับแบบสอบถามนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความร่วมมือ

นางสาวฉันทิมา สืบเสนาะ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
1.	ผู้บริหารร่วมกับคณะครูวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและ ประเมินสถานภาพเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์					
2.	ผู้บริหารสำรวจความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ในการจัดทำหลักสูตร					
3.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา					
4.	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดหลักสูตรที่สามารถสร้าง ฐานการเรียนรู้สู่การประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ					
5.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
6.	ผู้บริหารจัดครูประจำรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ					
7.	ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรของครู อย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
8.	ผู้บริหารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานวิชาการ					
9.	ผู้บริหารกระจายอำนาจในการตัดสินใจและความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบไปยังฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน					
10.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนวิธีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม					
11.	ผู้บริหารสนับสนุนการจัดบรรยากาศทางวิชาการที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้แก่บุคลากรอย่างทั่วถึง					
12.	ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
13.	ผู้บริหารจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ					
14.	ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการวิชาการเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ					
	3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน					
15.	ผู้บริหารกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา					
16.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
17.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการวัดประเมินผลอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ					
18.	ผู้บริหารกำหนดนโยบายให้ครูแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบทันที เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น					
19.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน					

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
20.	ผู้บริหารจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น ตามแนวทาง ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด					
21.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล ให้ได้มาตรฐาน					
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
22.	ผู้บริหารจัดให้มีการประชุมคณะทำงานเพื่อจัดระบบ โครงสร้างองค์การให้รองรับกับระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา					
23.	ผู้บริหารร่วมกับคณะครูกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและ ตัวชี้วัด					
24.	ผู้บริหารดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
25.	ผู้บริหารประสานความร่วมมือกับคณะครูและคณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา					
26.	ผู้บริหารกำกับดูแลให้มีการจัดทำรายงานประเมินตนเอง เพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรอง มาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามกำหนด					
27.	ผู้บริหารมีการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้สูงขึ้น					
28.	ผู้บริหารดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบต่อเนื่องสม่ำเสมอ					
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
29.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็น ในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน					

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
30.	ผู้บริหารแจ้งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ให้ครูรับทราบทุกระยะเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้					
31.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
32.	ผู้บริหารส่งเสริม และจัดหาเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้มาไว้บริการครูภายในสถานศึกษา					
33.	ผู้บริหารจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียน การสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ					
34.	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำและพัฒนา สื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ					
35.	ผู้บริหารให้ความสำคัญโดยการเน้นย้ำด้านการใช้สื่อการเรียน การสอนของครู					
6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้						
36.	ผู้บริหารจัดให้มีเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์โดยเฉพาะ เพื่อให้บริการแก่บุคลากร ผู้เรียนและชุมชน					
37.	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและ นอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุม ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
38.	ผู้บริหารสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น					
39.	ผู้บริหารจัดให้มีเครือข่าย Internet ไว้บริการแก่ผู้เรียน ทั้งในและนอกเวลาเรียน					
40.	ผู้บริหารสนับสนุนให้จัดผู้มีความรู้ วิทยากร ภูมิปัญญา ท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน					
41.	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียนในการจัดกระบวนการการเรียนรู้					

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
42.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูให้ความสนใจในกระบวนการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
43.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
44.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ การวิจัยระหว่างบุคลากรภายในและนอกสถานศึกษา					
45.	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนครูในการนำผลการวิจัยไปใช้จริงในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
46.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
47.	ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล การทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
	8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ					
48.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา					
49.	ผู้บริหารจัดกิจกรรมให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด เทคนิค และทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพแก่ชุมชน และท้องถิ่น					
50.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาดูงานในหน่วยงานอื่นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงพัฒนาการทำงาน					
51.	ผู้บริหารดำเนินงานเพื่อประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่นสร้างเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษา					
52.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น					
53.	ผู้บริหารแนะนำครูให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน เชื่อมโยงกับสภาพชุมชน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อโดยละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนที่ตรงกับระดับประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของท่านที่เป็นจริงที่สุด ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง					
	นักเรียนสามารถสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนระดับแนวหน้าได้					
	2. นักเรียนประเมินความพร้อมก่อนทำการเรียน					
	3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาอยู่ในระดับที่สูงขึ้น					
	4. นักเรียนที่เรียนจบตามหลักสูตรสามารถเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น					
	5. นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมประกวดแข่งขันกิจกรรมทางวิชาการในรอบปีที่ผ่านมา					
	6. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน					
7.	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่ในเกณฑ์ดี					
8.	2. ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน					
	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน					
9.	นักเรียนส่วนใหญ่รักการศึกษาลำเรียนสามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ					

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
10.	นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน					
11.	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
12.	นักเรียนได้รับการยอมรับจากครอบครัวและชุมชน					
13.	นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน					
14.	นักเรียนมีความพร้อมในการศึกษา					
	3. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี					
15.	ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
16.	ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี					
17.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความสามัคคีและมีความผูกพันต่อสถานศึกษา					
18.	ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาเร่งด่วนในสถานศึกษา					
19.	ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน					
20.	ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียน					
	4. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม					
21.	สถานศึกษาสามารถปรับตัวและยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้					
22.	สถานศึกษาสามารถจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง					
23.	สถานศึกษามีการพัฒนา ปรับปรุงวิธีการดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน					
24.	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษา					
25.	สถานศึกษาได้นำเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน					
26.	สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับหลักสูตร					

ภาคผนวก ค

- ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
- ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1

ข้อ	ความคิดเห็นของ			ค่า IOC	แปลผล	ข้อ	ความคิดเห็นของ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่						ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่				
	1	2	3				1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	28	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	29	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	30	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	31	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	32	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	33	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	34	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	35	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	36	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	37	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	38	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	39	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	40	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	41	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	42	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	43	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	44	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	45	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	46	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	47	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	48	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	49	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	50	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	51	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	52	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	53	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้						

ตารางที่ 18 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ข้อ	ความคิดเห็นของ			ค่า IOC	แปลผล	ข้อ	ความคิดเห็นของ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่						ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่				
	1	2	3				1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	14	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	15	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	16	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	17	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	18	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	19	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	20	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	21	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	22	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	23	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	24	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	25	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	26	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 19 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 1

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.65	19	.60	37	.54
2	.35	20	.64	38	.70
3	.63	21	.55	39	.48
4	.68	22	.54	40	.49
5	.55	23	.68	41	.54
6	.48	24	.63	42	.70
7	.60	25	.79	43	.63
8	.65	26	.44	44	.58
9	.55	27	.65	45	.49
10	.37	28	.52	46	.53
11	.58	29	.51	47	.45
12	.53	30	.60	48	.55
13	.56	31	.47	49	.47
14	.60	32	.54	50	.52
15	.42	33	.53	51	.65
16	.66	34	.58	52	.54
17	.47	35	.62	53	.56
18	.50	36	.64		

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ $\alpha = .96$

ตารางที่ 20 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยาของ เขต 1

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.53	14	.54
2	.58	15	.53
3	.61	16	.66
4	.74	17	.34
5	.55	18	.56
6	.64	19	.69
7	.52	20	.71
8	.75	21	.61
9	.68	22	.54
10	.61	23	.66
11	.63	24	.47
12	.62	25	.58
13	.70	26	.72

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ $\alpha = .94$